

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra ekonomických teorií

Diplomová práce

Veřejné zakázky, elektronická tržiště veřejných zakázek

Bc. Šárka Polanská

© 2021 ČZU v Praze

ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE

Provozně ekonomická fakulta

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

Bc. Šárka Polanská

Veřejná správa a regionální rozvoj – k.s. Most

Název práce

Veřejné zakázky, elektronická tržiště veřejných zakázek

Název anglicky

Public procurement, electronic public procurement markets

Cíle práce

Cílem práce je určit, zda zavedení elektronizace zadávání veřejných zakázek v České republice přispívá také k dosahování ekonomicky výhodnějších podmínek při realizaci veřejných zakázek.

Dílním cílem je obsahová analýza legislativy upravující problematiku zavedení elektronizace veřejných zakázek v České republice, dále pak obsahová analýza stávajících elektronických tržišť v České republice a analýza použití typu hodnotícího kritéria ve veřejných zakázkách, které podstatně ovlivňuje výběr nabídky za účelem dosažení cílů zadavatele.

Metodika

Teoretická část práce se bude zabývat studiem dokumentů a obsahovou analýzou současného stavu systému elektronizace veřejných zakázek v České republice jako nástroje pro zvýšení transparentnosti zadávání veřejných zakázek včetně vývoje související legislativy v České republice. Bude analyzována také metodika pro hodnocení nabídek na realizaci veřejných zakázek dle ekonomické výhodnosti. Jednotlivé informace budou tříděny a po jejich analýze bude provedena syntéza tak, aby vznikl kompaktní celek. Využita bude také metoda deskripce.

V praktické části práce budou shromážděny informace o volbě hodnotícího kritéria ve vzorku zahájených veřejných zakázek v časovém období od 1. 9. do 30. 9. 2020. Do vzorku bude zařazena veřejná zakázka v podlimitním režimu (předpokládaná hodnota veřejné zakázky je vyšší než 2 mil. Kč v případě dodávky, služby nebo 6 mil. Kč v případě stavební práce a zároveň nedosahuje 50 mil. Kč) s oznámením o zahájení řízení ve věstníku veřejných zakázek.

Získané informace budou analyzovány, bude proveden jejich rozbor a shrnutí pomocí přehledných tabulek a grafů. Z provedeného průzkumu budou vyvozeny závěry a doporučení.

Doporučený rozsah práce

60 -80 stran

Klíčová slova

elektronická tržiště, elektronizace veřejných zakázek, národní elektronický nástroj, obstarávání, profil zadavatele, režim veřejné zakázky, veřejná správa, veřejná zakázka, zadávací řízení, zadávání veřejných zakázek, zadavatel

Doporučené zdroje informací

BALÝOVÁ, L. *Veřejné zakázky*. V Praze: C.H. Beck, 2015. ISBN 978-80-7400-560-2.

KRČ, Robert, DOVOLIL, Petr. *Jak uspět ve výběrovém řízení podle nového zákona o zadávání veřejných zakázek : Praktická příručka nejen pro dodavatele*. Praha: Leges, 2017, 208 s. ISBN 978-80-7502-182-3

OCHRANA, František. *Hodnocení veřejných projektů a zakázek*. Praha: ASPI Publishing, 2004, 196 s. ISBN 80-7357-033-5

OCHRANA, František. *Veřejné výdajové programy, veřejné projekty a zakázky (jejich tvorba, hodnocení a kontrola)*. 1.vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2011, 220 s. ISBN 978-80-7357-644-8

POREMSKÁ, Michaela. *Elektronické zadávání veřejných zakázek*. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2013, 192 s. ISBN 978-80-7357-760-5

POREMSKÁ, Michaela. *Veřejné zakázky: právní minimum při jejich zadávání*. Olomouc: ANAG, 2014, 143 s. ISBN 978-80-7263-908-3

PÚČEK, Lubomír a Alica ZAMIŠKOVÁ. *Verejné obstarávanie: podlimitné zakázky v praxi*. Bratislava: Wolters Kluwer, 2015. 240 s. ISBN 978-80-8168-123-3

TKÁČ, Juraj a Marek GRIGA. *Zákon o verejnom obstarávaní: veľký komentár*. Bratislava: Wolters Kluwer, 2016. 1260 s. ISBN 978-80-8168-454-8

Předběžný termín obhajoby

2020/21 LS – PEF

Vedoucí práce

doc. Ing. Alexandr Soukup, CSc.

Garantující pracoviště

Katedra ekonomických teorií

Elektronicky schváleno dne 11. 12. 2020

doc. PhDr. Ing. Lucie Severová, Ph.D.

Vedoucí katedry

Elektronicky schváleno dne 22. 1. 2021

Ing. Martin Pelikán, Ph.D.

Děkan

V Praze dne 20. 02. 2021

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou diplomovou práci „Veřejné zakázky, elektronická tržiště veřejných zakázek“ jsem vypracovala samostatně pod vedením vedoucího diplomové práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu použitých zdrojů na konci práce. Jako autorka uvedené diplomové práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušila autorská práva třetích osob.

V Praze dne 27. 3. 2021

Poděkování

Ráda bych touto cestou poděkovala panu doc. Ing. Alexandru Soukupovi, CSc., za odborné vedení diplomové práce, cenné připomínky a odborné rady, kterými přispěl k vypracování této diplomové práce.

Veřejné zakázky, elektronická tržiště veřejných zakázek

Abstrakt

Tato diplomová práce řeší problematiku veřejných zakázek se zaměřením na zadávání veřejných zakázek a jejich hodnocení. Popisuje vznik elektronických tržišť v České republice. Představuje pravidla a postupy při elektronickém zadávání veřejných zakázek. Cílem práce je určit, zda zavedení elektronizace zadávání veřejných zakázek v České republice přispívá také k dosahování ekonomicky výhodnějších podmínek při výběru dodavatele pro realizaci veřejné zakázky. S použitím komparace dostupných teoretických zdrojů a právních předpisů je v první části práce provedena deskripce základních zásad při zadávání veřejných zakázek. Tato část slouží primárně k uvedení do problematiky o veřejných zakázkách a jejich zadávání. V rámci kvantitativního průzkumu v druhé části práce jsou shromážděny informace o přístupnosti zadávacích dokumentů, o skutečně používaném druhu zadávacího řízení a stanovení hodnoticího kritéria ve vzorku zahájených veřejných zakázek. Informace byly získány prostřednictvím zavedených elektronických nástrojů. Pomocí prostudované teorie a následným modelováním reality jsou identifikovány klíčové vztahy a jejich dopady při zadávání a hodnocení veřejných zakázek v praxi.

Klíčová slova: elektronická tržiště, elektronizace veřejných zakázek, národní elektronický nástroj, profil zadavatele, režim veřejné zakázky, veřejná správa, veřejná zakázka, zadávací řízení, zadavatel.

Public procurement, electronic public procurement markets

Abstract

This Diploma Thesis deals with questions and problems around public procurement, particularly ordering of public contracts, and its assessment. The document describes formation of electronic public procurement markets in Czech Republic and introduces rules and procedures applied with electronic public procurement. The Diploma Thesis focuses on assessment if creating of electronic public procurement in Czech Republic supports to reach economically more convenient conditions for selection of suppliers and performance of such public contracts or projects. Using comparison of available theoretic sources and legal regulations in the first part of the Diploma Thesis herein results in description of basic principles connected with public procurement. This part means primary introduction into this business area of public procurement and the way of ordering public contracts. The quantitative research in the second part of this document gathers information about accessibility of inquiry documentation, actually used type of inquiry process, and determination of assessment criteria within the sample of already launched public contracts. Information stated herein was gathered via established electronic instruments. Key relationships and their consequences relating with public procurement and assessment of public procurement in real life are identified based on theory and following reality simulation.

Keywords: electronic marketplaces, electronization of public contracts, national electronic tool, contracting authority profile, public contract regime, public administration, public contract, public procurement, contract authority.

Obsah

1	Úvod	12
2	Cíl práce a metodika	14
2.1	Cíl práce.....	14
2.2	Metodika.....	14
3	Teoretická východiska	16
3.1	Veřejné zakázky a jejich zadávání.....	16
3.1.1	Elektronické zadávání veřejných zakázek.....	21
3.1.2	Informační systém o veřejných zakázkách.....	21
3.2	Zadávací podmínky	25
3.2.1	Volba hodnoticího kritéria a váhy mezi kritérii	26
3.2.2	Hodnotící a výběrový proces.....	35
4	Vlastní práce.....	40
4.1	Kvantitativní průzkum.....	40
4.1.1	Výzkumné otázky.....	41
4.1.2	Rozhodnutí o vzorku a technika sběru dat	41
4.2	Analýza dat.....	44
4.2.1	Analýza zveřejňovaných zadávacích údajů.....	44
4.2.2	Analýza poskytování zadávací dokumentace.....	52
4.2.3	Analýza volby druhu zadávacího řízení	58
4.2.4	Analýza volby hodnoticích kritérií a vah veřejné zakázky	61
5	Výsledky a diskuse	67
5.1	Výsledky průzkumného šetření.....	69
5.1.1	Údaje v elektronickém informačním systému.....	69
5.1.2	Struktura podle použitého druhu zadávacího řízení	70
5.1.3	Struktura hodnoticího kritéria	70
5.2	Srovnání dosažených výsledků s výsledky jiných studií	71
5.2.1	Údaje v elektronickém informačním systému.....	71
5.2.2	Struktura podle použitého druhu zadávacího řízení	72
5.2.3	Struktura hodnoticího kritéria	72
6	Závěr	74
7	Seznam použitých zdrojů.....	77

Seznam tabulek

Tabulka 1	Klasifikace veřejných zakázek podle předmětu plnění.....	17
Tabulka 2	Finanční limity při zadávání veřejných zakázek platné od 1. 1. 2020.....	19
Tabulka 3	Kritérium: nejnižší nabídková cena	27
Tabulka 4	Kritérium: nejvýhodnější poměr ceny a kvality	28
Tabulka 5	Kritérium: nejnižší náklady životního cyklu	28
Tabulka 6	Kvalitativní kritéria – přidělení bodů ze stupnice s deskriptorem.....	31
Tabulka 7	Kvantitativní kritéria nákladová	31
Tabulka 8	Kvantitativní kritéria termínová.....	32
Tabulka 9	Kvantitativní kritéria užitková	32
Tabulka 10	Příklad použití nákladově užitkových dílčích hodnoticích kritérií.....	34
Tabulka 11	Otázky k potvrzení výběru hodnoticího kritéria	35
Tabulka 12	Klasifikace kontrol ve vztahu k veřejným zakázkám	37
Tabulka 13	Rozhodovací činnost ÚOHS v oblasti veřejných zakázek.....	38
Tabulka 14	Objekt průzkumu – počet zahájených zadávacích řízení	42
Tabulka 15	Objekt průzkumu – finanční hodnota zahájených zadávacích řízení.....	42
Tabulka 16	Nezveřejněná finanční hodnota zahájeného zadávacího řízení	43
Tabulka 17	Zveřejněné údaje ve VVZ u vzorku VZ v 09/2019, oddíl I.....	44
Tabulka 18	Zveřejněné údaje ve VVZ u vzorku VZ v 09/2019, oddíl II.	45
Tabulka 19	Zveřejněné údaje ve VVZ u vzorku VZ v 09/2019, oddíl III.	46
Tabulka 20	Zveřejněné údaje ve VVZ u vzorku VZ v 09/2020, oddíl I.....	49
Tabulka 21	Zveřejněné údaje ve VVZ u vzorku VZ v 09/2020, oddíl III.	49
Tabulka 22	Zveřejněné údaje ve VVZ u vzorku VZ v 09/2020, oddíl II.	50
Tabulka 23	Zadávací dokumentace na profilu zadavatele v 09/2019.....	54
Tabulka 24	Zadávací dokumentace na profilu zadavatele v 09/2020.....	56
Tabulka 25	Struktura podlimitních zadávacích řízení v 09/2019	58
Tabulka 26	Struktura podlimitních zadávacích řízení v 09/2020	60
Tabulka 27	Zvolená hodnoticí kritéria v 09/2019.....	61
Tabulka 28	Nákladová dílčí kritéria a váha v 09/2019	63
Tabulka 29	Volený druh dalších dílčích kritérií a vah v 09/2019.....	63
Tabulka 30	Zvolená hodnoticí kritéria v 09/2020.....	64
Tabulka 31	Nákladová dílčí kritéria a váha v 09/2020	65
Tabulka 32	Volený druh dalších dílčích kritérií a vah v 09/2020.....	66

Seznam obrázků

Obrázek 1 Životní cyklus veřejné zakázky 24

Seznam grafů

Graf 1	Podíl programů EU při spolufinancování v 09/2019.....	47
Graf 2	Předmět plnění členěný na části v 09/2019	47
Graf 3	Elektronická aukce v 09/2019	48
Graf 4	Podíl programů EU při spolufinancování v 09/2020.....	51
Graf 5	Předmět plnění členěný na části v 09/2020	52
Graf 6	Elektronická aukce v 09/2020	52
Graf 7	Profil zadavatele typu NEN.NIPEZ v 09/2019	55
Graf 8	Profil zadavatele typu Tender arena (+ egordion) v 09/2019.....	55
Graf 9	Profil zadavatele typu E-ZAK v 09/2019	55
Graf 10	Profil zadavatele typu NEN.NIPEZ v 09/2020.....	57
Graf 11	Profil zadavatele typu Tender arena (+ egordion) v 09/2020	57
Graf 12	Profil zadavatele typu E-ZAK v 09/2020	57
Graf 13	Otevřené řízení v 09/2019.....	59
Graf 14	Užší řízení v 09/2019	59
Graf 15	Otevřené řízení v 09/2020.....	60
Graf 16	Užší řízení v 09/2020	61
Graf 17	Hodnocení podle nejnižší nabídkové ceny v 09/2019	62
Graf 18	Hodnocení podle poměru ceny a kvality v 09/2019	62
Graf 19	Hodnocení podle nejnižší nabídkové ceny v 09/2020	64
Graf 20	Hodnocení podle poměru ceny a kvality v 09/2020	65

Seznam použitých zkratk

CPV	– Common Procurement Vocabulary / společný slovník pro veřejné zakázky
DNS	– Dynamický nákupní systém
ESI fondy	– Evropský strukturální investiční fond
IROP	– Integrovaný regionální operační program
IS VZ	– Informační systém o veřejných zakázkách
MMR ČR	– Ministerstvo pro místní rozvoj České republiky

NEN	– Národní elektronický nástroj
NKÚ	– Nejvyšší kontrolní úřad
NIPEZ	– Národní infrastruktura pro elektronické zadávání veřejných zakázek
OPŽP	– Operační program Životní prostředí
PPP	– Public Private Partnership / Partnerství veřejného a soukromého sektoru
ÚOHS	– Úřad pro ochranu hospodářské soutěže
VVZ	– Věstník veřejných zakázek
VZ	– Veřejná zakázka
ZZVZ	– Zákon č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek

1 Úvod

Předmětem této diplomové práce je přehledné shrnutí problematiky veřejných zakázek se zaměřením na zadávání veřejných zakázek a jejich hodnocení. Proces zadávání veřejných zakázek a průběh výběrového řízení se liší. Záleží na předmětu veřejné zakázky a předpokládaných nákladech. Zadání veřejné zakázky s sebou nese povinnost v podobě uveřejňování informací na veřejně dostupných místech, jako jsou portál Věstník veřejných zakázek, profil zadavatele a případně i Úřední věstník EU.

Zadávání a realizaci veřejných zakázek, výrazně ovlivnila povinná elektronizace. Od 18. 10. 2018 probíhá veškerá komunikace mezi zadavatelem a dodavatelem v procesu zadávání veřejné zakázky elektronicky, a to včetně podávání nabídek, dodávání dokladů a podobně. Účelem tohoto postupu má být zlepšení transparentnosti zadávacího řízení a snížení rizika korupce či nehospodárného nakládání s veřejnými prostředky. Elektronické zadávání veřejných zakázek má podpořit dodržování základních zásad zadávání veřejných zakázek, zejména zásadu transparentnosti a přiměřenosti, zásadu rovného zacházení a zákaz diskriminace. V České republice, kde je zadávání veřejných zakázek v povědomí občanů často spojováno s korupcí, je zprůhlednění procesu zadávání veřejných zakázek žádoucí. Transparentnější zadávání veřejných zakázek by mělo vést k posílení právní jistoty a důvěry veřejnosti ve veřejnou správu. Elektronické zadávání veřejných zakázek by mělo umožňovat i zrychlení komunikace mezi zadavatelem a dodavatelem. V konečném výsledku by měl proces elektronizace zadávání veřejných zakázek přispět k efektivnějšímu veřejnému nakupování. „Veřejné zakázky představují významný alokační institut veřejných zdrojů. Ekonomicky racionální nakládání s veřejnými zdroji, které jsou používány na veřejné zakázky, vyžaduje patřičně dbát jak právní procedury související se zadáváním, hodnocením a kontrolou veřejných zakázek, tak i na ekonomickou (obsahově věcnou) stránku všech procedur zadávacího a realizačního procesu veřejných zakázek.“ (Ochrana, 2008, s. 7). Tomuto tématu se diplomová práce věnuje.

V práci je využita zejména výzkumná metoda popisná a komparativní. Tyto metody se uplatňují především v teoretické části práce, která se zabývá právní úpravou a pojmem certifikovaný elektronický nástroj. Teoretická část poslouží primárně k uvedení do problematiky veřejných zakázek a jejich zadávání.

Okamžikem zahájení zadávacího řízení je den uveřejnění v informačním systému o veřejných zakázkách. Součástí Informačního systému o veřejných zakázkách je

samostatný Věstník veřejných zakázek. VVZ definuje zjednodušeně životní cyklus veřejné zakázky jako „soubor všech navazujících platných formulářů“, které byly uveřejněny k jedné konkrétní veřejné zakázce. V elektronické aplikaci VVZ jsou k dispozici funkce pro vyhledávání informací o veřejných zakázkách. Kritériem výběru může být například použitý druh formuláře, druh řízení, druh zakázky, ale i období zahájení zadávacího řízení. Pro výběr vzorku veřejných zakázek do praktické části diplomové práce je využito právě této základní funkce aplikace pro uveřejňování VZ.

Orientační průzkum skutečně zveřejňovaných zadávacích podmínek v elektronickém informačním systému je ukončen shrnutím a zhodnocením nejdůležitějších poznatků a vztahů.

2 Cíl práce a metodika

2.1 Cíl práce

Hlavním cílem práce je posoudit, zda zavedení elektronizace zadávání veřejných zakázek v České republice přispívá i k dosahování ekonomicky výhodnějších podmínek při realizaci veřejných zakázek.

Dílčím cílem je obsahová analýza legislativy upravující problematiku zavedení elektronizace veřejných zakázek v České republice a obsahová analýza stávajících elektronických informačních systémů v České republice, a to zejména v teoretické části práce. Dílčím cílem praktické části práce je analýza volby druhu zadávacího řízení u podlimitních veřejných zakázek a volby hodnoticího kritéria a vah v těchto veřejných zakázkách. Tato kritéria podstatně ovlivňují výběr nabídky za účelem dosažení cílů zadavatele.

2.2 Metodika

Teoretická část práce se zabývá studiem dokumentů a obsahovou analýzou současného stavu systému elektronizace veřejných zakázek v České republice jako nástroje pro zvýšení transparentnosti zadávání veřejných zakázek včetně vývoje související legislativy v České republice. Je v ní analyzována metodika pro hodnocení nabídek na realizaci veřejných zakázek dle ekonomické výhodnosti. Jednotlivé informace jsou roztříděny a po jejich analýze je provedena syntéza tak, aby vznikl kompaktní celek. Využita je rovněž metoda deskripce.

V praktické části práce jsou shromážděny informace o volbě hodnoticího kritéria ve vzorku vypsáných veřejných zakázek v časovém období od 1. 9. do 30. 9. 2019 a od 1. 9. do 30. 9. 2020. Do vzorku je zařazena veřejná zakázka v podlimitním režimu, tedy VZ s předpokládanou hodnotou vyšší než 2 mil. Kč v případě dodávky, služby nebo 6 mil. Kč v případě stavebních prací. Zahájení zadávacího řízení je vyhledáno ve Věstníku veřejných zakázek.

Formulářem, který zakládá veřejnou zakázku pro veřejného zadavatele, je formulář označený jako F01 – Předběžné oznámení, na který navazuje formulář F02 – Oznámení o zahájení zadávacího řízení. Formulář Oznámení o zahájení zadávacího řízení zadavatel použije v následujících případech. (NESS Czech s.r.o., 2020):

- a) Zahájení otevřeného řízení podle § 56, odst. 1 ZZVZ, užšího řízení podle § 58, odst. 1 ZZVZ, jednacího řízení s uveřejněním podle § 61, odst. 1 ZZVZ, řízení se soutěžním dialogem podle § 68, odst. 2 ZZVZ nebo řízení o inovačním partnerství podle § 72, odst. 1 ZZVZ. Zadavatel v oddílu IV. 1.1) Druh řízení zvolí odpovídající druh zadávacího řízení.
- b) Zahájení zadávacího řízení, ve kterém se zavádí dynamický nákupní systém podle § 139, odst. 1 ZZVZ. V tomto případě zadavatel v oddílu III. 1.1) Druh řízení zvolí „Užší řízení“ a v oddílu II. 1.6) Informace o rámcové dohodě nebo dynamickém nákupním systému zvolí „Oznámení se týká zavedení dynamického nákupního systému (DNS).“
- c) Oznámení o změně doby trvání dynamického nákupního systému podle § 139, odst. 9, písm. a) ZZVZ. V tomto případě zadavatel postupuje podle bodu b), přičemž v oddíle II. 3.1) „Doba trvání zakázky, rámcové dohody či dynamického nákupního systému“ uvede informace o změněné době trvání.

V případě podlimitního zadávacího řízení je formulář označen CZ01 – Předběžné oznámení podlimitního zadávacího řízení, na který navazuje formulář CZ02 – Oznámení o zahájení podlimitního zadávacího řízení. Oznámení o zahájení zadávacího řízení v podlimitním režimu je určeno pro zadavatele všech veřejných zakázek s výjimkou sektorových veřejných zakázek, veřejných zakázek v oblasti obrany nebo bezpečnosti a veřejných zakázek zadávaných ve zjednodušeném režimu. V případě, že zadavatel požaduje uveřejnění oznámení pro veřejnou zakázku v podlimitním režimu i v Úředním věstníku Evropské unie, použije formulář F02. (NESS Czech s.r.o., 2020).

Získané informace byly analyzovány, byl proveden jejich rozbor a shrnutí pomocí přehledných tabulek a grafů. Z provedeného kvantitativního průzkumu jsou vyvozeny závěry a doporučení.

3 Teoretická východiska

3.1 Veřejné zakázky a jejich zadávání

Hlavní právní předpis, který reguluje pravidla chování v oblasti veřejných zakázek, je zákon č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek, včetně doprovodného zákona č. 135/2016 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o zadávání veřejných zakázek. Oba zákony vstoupily v účinnost dne 1. října 2016. (Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, 2020) Podle Krče a Dovolila (2017, s. 15) byla důvodem přijetí nového zákona o zadávání veřejných zakázek zejména implementace zadávacích směrnic EU pro veřejné zakázky a koncese z roku 2014.¹ Nový zákon o zadávání veřejných zakázek nahradil zákon č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách, i zákon č. 139/2006 Sb., o koncesních smlouvách a koncesním řízení (koncesní zákon). Účelem zákona o zadávání veřejných zakázek je komplexně upravit oblast veřejného investování v České republice, a to zejména v návaznosti na předpisy práva EU v této oblasti. K zákonu o zadávání veřejných zakázek vydává Ministerstvo pro místní rozvoj ČR (2020) sadu metodik:

- procesní, popisující vlastní postup v zadávacích řízeních;
- formální aspekty zadávacího řízení pomocí vzorů pro zadavatele;
- speciální, které představují jednotlivé činnosti zadavatele a instituty k zákonu 134/2016 Sb.

„Veřejná zakázka je nákup zboží, zadání práce, objednání díla nebo služby orgánem veřejné moci, kterým je stát, obec, samosprávný celek, organizace jimi založené, nebo případně dalším subjektem, který hospodaří s penězi nebo jinými veřejnými statky nebo hodnotami pocházejícími z daní, poplatků či jiných zdrojů veřejného bohatství. Veřejné zakázky jsou realizované na základě dohody mezi zadavatelem a jedním či více dodavateli. Jedná se o úplatné poskytnutí dodávek či služeb nebo úplatné provedení stavebních prací. Jednou ze stran uzavírající smlouvu je zadavatel. Veřejná zakázka musí být podle zákona² realizována na základě písemné smlouvy.“ (Balýová, 2015, s. 6)

¹ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/24/EU ze dne 26. února 2014, o zadávání veřejných zakázek a o zrušení směrnice 2004/18/ES.

Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/25/EU ze dne 26. února 2014, o zadávání zakázek subjekty působícími v odvětví vodního hospodářství, energetiky, dopravy a poštovních služeb a o zrušení směrnice 2004/17/ES.

Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/23/EU ze dne 26. února 2014 o udělování koncesí.

² Jedná se o zákon o zadávání veřejných zakázek č. 134/2016 Sb. ze dne 29. 4. 2016 (dále také ZZVZ).

Z ekonomického hlediska definuje veřejnou zakázku Ochrana (2008, s. 9) jako účelovou alokaci zdrojů, která byla realizovaná na základě soutěže.

Veřejné zakázky se podle předmětu (tabulka 1) dělí na:

- veřejné zakázky **na služby**;
- veřejné zakázky **na dodávky**;
- veřejné zakázky **na stavební práce**.

Tabulka 1 Klasifikace veřejných zakázek podle předmětu plnění

Veřejná zakázka na:	Předmět, forma veřejné zakázky	Zákonné vymezení
Dodávky	Pořízení věcí, zvířat, ovladatelných přírodních sil. Pořízením se rozumí koupě, nájem nebo pacht.	§14, odst. 1
	Poskytnutí služby související s pořízením.	
Služby	Čistá forma poskytnutí služeb.	§14, odst. 2
Stavební práce	Stavební práce definované v oddílu 45 hlavního slovníku jednotného klasifikačního systému nařízení EU ³ .	§14, odst. 3, písm. a)
	Zhotovení stavby.	§14, odst. 3, písm. b)
	Projektová činnost, pokud souvisí se stavebními pracemi či vlastní stavbou.	§14, odst. 3, písm. c)

Zdroj: vlastní zpracování dle zákona č. 134/2016 Sb.

Balýová (2015, s. 20) uvádí, že veřejné zakázky se dále dělí podle předpokládané hodnoty a limitů. Předpokládanou hodnotou veřejné zakázky se rozumí zadavatelem předpokládaná výše peněžitého závazku vyplývajícího z plnění veřejné zakázky, který je zadavatel povinen stanovit pro účely postupu v zadávacím řízení před jeho zahájením. Při stanovení předpokládané hodnoty je vždy rozhodná cena bez DPH.

Podle předpokládané hodnoty se určí režim veřejné zakázky:

- **nadlimitní** veřejná zakázka;
- **podlimitní** veřejná zakázka;
- veřejná **zakázka malého rozsahu**.

³ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 2195/2002 ze dne 5. listopadu 2002, o společném slovníku pro veřejné zakázky (CPV), v platném znění.

Finanční limity pro nadlimitní a podlimitní veřejné zakázky jsou, jak uvádí Krč (2017, s. 25), stanoveny nařízením vlády č. 172/2016 Sb., o stanovení finančních limitů a částek pro účely zákona o zadávání veřejných zakázek.

Předpisem č. 335/2019 Sb. ze dne 9. prosince 2019 bylo nařízení vlády č. 172/2016 Sb., o stanovení finančních limitů a částek pro účely zákona o zadávání veřejných zakázek, ve znění nařízení vlády č. 471/2017 Sb. změněno, jak je vyjádřeno níže (tabulka 2).

Určujícím subjektem v procesu zadávání veřejných zakázek je zadavatel. Jím může být (zákon 134/2016 Sb., § 4):

a) Veřejný zadavatel:

- Česká republika – v případě České republiky se organizační složky státu považují za samostatné zadavatele;
- Česká národní banka;
- státní příspěvková organizace;
- územní samosprávný celek nebo jeho příspěvková organizace;
- jiná právnická osoba, pokud:
 - i. byla založena nebo zřízena za účelem uspokojování potřeb veřejného zájmu, které nemají průmyslovou nebo obchodní povahu;
 - ii. jiný veřejný zadavatel ji převážně financuje, může v ní uplatňovat rozhodující vliv nebo jmenuje nebo volí více než polovinu členů v jejím statutárním nebo kontrolním orgánu.

b) Dotovaný zadavatel:

- Zadavatelem je osoba, která k úhradě nadlimitní nebo podlimitní veřejné zakázky použije více než 2 mil. Kč nebo více než 50 % peněžních prostředků poskytnutých z:
 - i. rozpočtu veřejného zadavatele;
 - ii. rozpočtu Evropské unie nebo veřejného rozpočtu cizího státu s výjimkou případů, kdy je veřejná zakázka plněna mimo území Evropské unie.

c) Sektorová veřejná zakázka, kterou zadává veřejný zadavatel nebo jiná osoba při výkonu relevantní činnosti vykonávané na základě zvláštního nebo výhradního práva, např. v odvětví plynárenství, teplárenství, elektroenergetiky, vodárenství.

d) Dobrovolný zadavatel:

- Pokud zadavatel podle odstavců a) až c) zahájí zadávací řízení, i když k tomu nebyl povinen, je povinen ve vztahu k zadávané veřejné zakázce dodržovat tento zákon.

- Za zadavatele se považuje také jiná osoba, která zahájila zadávací řízení, ačkoliv k tomu nebyla povinna, a to ve vztahu k tomuto zadávacímu řízení a do jeho ukončení.

Tabulka 2 Finanční limity při zadávání veřejných zakázek platné od 1. 1. 2020

	Zadavatel	Dodávky a služby [Kč]	Stavební práce [Kč]
Nadlimitní režim	Česká republika, ČNB, státní příspěvkové organizace	3 568 000	137 366 000
	Územní samosprávný celek nebo jeho příspěvková organizace, jiná právnická osoba, dotovaný a dobrovolný zadavatel	5 494 000	137 366 000
	Sektorová veřejná zakázka	10 989 000	137 366 000
Podlimitní režim		od 2 000 000 do 3 568 000	od 6 000 000 do 137 366 000
Zakázka malého rozsahu		2 000 000	6 000 000

Zdroj: vlastní zpracování dle nařízení vlády 335/2019 Sb. ze dne 9. prosince 2019

Podle Balýové (2015, s. 9) zadavatel volí druh zadávacího řízení s ohledem na finanční limit.

Zadávacím řízením se rozumí postup, který zadavatel musí závazně dodržet při zadávání veřejné zakázky do doby uzavření smlouvy s dodavatelem. Pro účely ZZVZ (§ 3) se jím rozumí:

- e) zjednodušené podlimitní řízení: využívá uvolněná procesní pravidla s nižší administrativní náročností u zakázek s nižší hodnotou, spadajících do podlimitního režimu. Pokud jde o podmínky použití, jedinou podmínkou je podlimitní předpokládaná hodnota veřejné zakázky, v případě stavebních prací hranice do 50 000 000 Kč (Advokátní kancelář MT Legal);
- f) otevřené řízení: charakterizuje Krenk (2005, s. 85) jako řízení, ve kterém mohou podat nabídku všichni dodavatelé, kteří mají zájem. Představuje nejobecnější formu zadávacího řízení;
- g) užší řízení: je pak podle Krenka (2005, s. 85) řízení, ve kterém mohou podat nabídku pouze zadavatelem vybraní zájemci;

- h) jednací řízení s uveřejněním, ve kterém nabídku podávají pouze vybraní zájemci, kteří jsou poté zadavatelem vyzváni k jednání; (Krek, 2005, s. 85)
- i) jednací řízení bez uveřejnění, ve kterém zadavatel přímo vyzve k jednání jednoho nebo více dodavatelů; (Krek, 2005, s. 85)
- j) řízení se soutěžním dialogem: jedná se o zadávací řízení umožňující komunikaci s dodavateli v jeho průběhu pro zvláště složitá plnění;
- k) řízení o inovačním partnerství: jedná se o nový typ zadávacího řízení, kdy zadavatel potřebuje inovovanou službu, dodávku nebo stavební práci, např. zahrnující výzkum a vývoj, a řešení nejsou na trhu dostupná. Použití tohoto druhu zadávacího řízení v praxi je omezeno na úzký okruh veřejných zakázek; (Krč a další, 2017, s. 21)
- l) koncesní řízení: je dalším novým typem zadávacího řízení vzhledem k tomu, že ZZVZ obsahuje i právní úpravu koncesí. Zadavatel však může k zadávání koncesí použít i jiný druh zadávacího řízení, jak uvádí Krč a Dovolil (2017, s. 22), např. otevřené řízení zakázek;
- m) řízení pro zadání veřejné zakázky ve zjednodušeném režimu: nový typ zadávacího řízení je použitelný pro služby vymezené přílohou č. 4 ZZVZ, bez ohledu na finanční limity uvádí Krč a Dovolil (2017, s. 24), např. sociální služby, v oblasti turismu a cestovního ruchu, vybraných právnických služeb, hasičských a vězeňských služeb atd.

„Volba správného druhu zadávacího řízení je součástí přípravy a vychází z podmínek jeho použití“, uvádí Poremská. (2014, s. 35). Obecně je možné říci, že řízení nelze pro zadavatele zahájit bez jakékoliv přípravy, která je v jejích jednotlivých etapách vždy ukončena tvorbou zadávacích dokumentů.

„Zájemcem o veřejnou zakázku se rozumí dodavatel, který podal ve stanovené době žádost o účast v užším řízení nebo v jednacím řízení s uveřejněním nebo kterého zadavatel vyzval k účasti v jednacím řízení bez uveřejnění. Dodavatelem se rozumí právnická nebo fyzická osoba, která poskytuje služby, dodává zboží, provádí stavební práce“, jak uvádí Ochrana. (2004, s. 12) Krč a Dovolil (2017, s. 16) mezi nejvýznamnějšími terminologickými změnami ZZVZ uvádí nově pojem „účastník řízení“ namísto pojmu „zájemce“ a „uchazeč“. Dodavatel se stává účastníkem řízení v okamžiku, kdy vyjádří předběžný zájem nebo podá žádost o účast nebo nabídku nebo zahájí jednání se zadavatelem v zadávacím řízení (zákon č. 134/2016 Sb., § 47).

3.1.1 Elektronické zadávání veřejných zakázek

Zákon o zadávání veřejných zakázek ve snaze reagovat na požadavek snížení administrativní zátěže zadavatelů i dodavatelů a zjednodušení celého procesu zadávání veřejné zakázky nařizuje jednotlivým zadavatelům komunikovat výhradně elektronicky. Plošná povinnost elektronické komunikace pro všechny zadavatele začala platit 18. 10. 2018. Výjimku mají pouze zakázky malého rozsahu, kde není elektronizace povinná. Elektronizace zadávání veřejných zakázek je proces, při kterém je vyžadována plně elektronická komunikace mezi zadavatelem a dodavatelem (Vhodné uveřejnění, 2020).

Dodavatel z Věstníku veřejných zakázek a ze zadávací dokumentace zjistí, jaký konkrétní elektronický nástroj zadavatel pro zadávací řízení určil. Do tohoto elektronického nástroje se musí dodavatel registrovat, pokud v něm ještě registrován není. Elektronické nástroje v současné době nejsou nijak funkčně propojeny. Pokud se dodavatelé účastní zadávacích řízení více zadavatelů, kteří používají různé nástroje, je třeba se registrovat v každém elektronickém nástroji zvlášť (Vhodné uveřejnění, 2020).

Elektronické nástroje představují informační systémy, jejichž prostřednictvím jsou plněny povinnosti elektronické komunikace vyplývající z legislativy.

K ZZVZ byla vydána celá řada prováděcích právních předpisů. Oblasti elektronizace veřejných zakázek se týká zejména vyhláška Ministerstva pro místní rozvoj č. 168/2016 Sb., o uveřejňování formulářů pro účely zákona o zadávání veřejných zakázek a náležitostech profilu zadavatele, a vyhláška Ministerstva pro místní rozvoj č. 260/2016 Sb., o stanovení podrobnějších podmínek týkajících se elektronických nástrojů, elektronických úkonů při zadávání veřejných zakázek a certifikátu shody, která byla vydaná na základě zmocnění v § 213, odst. 3 ZZVZ (Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, 2020).

Tato změna přinesla značné procesní, technické, ale i personální požadavky jak na straně dodavatelů, tak i zadavatelů. Byl změněn systém přijímání a podepisování nabídek. Vznikly nové požadavky na zabezpečený elektronický prostor pro uchovávání dat a nastavení komunikačního rozhraní, jak uvádí Krč a Dovolil. (2017, s. 125)

3.1.2 Informační systém o veřejných zakázkách

Informační systém o veřejných zakázkách je vymezen v ustanovení ZZVZ (§ 224) jako informační systém veřejné správy, jehož prostřednictvím zajišťuje Ministerstvo pro místní rozvoj funkce v následujících oblastech (IS VZ, 2020):

- Uveřejňování formulářů (zákon č. 134/2016 Sb., s. § 212) v této části je uveden odkaz na Věstník veřejných zakázek.
- Elektronické tržiště je webová aplikace, která umožňuje elektronické zadávání veřejných zakázek ve stanovených zadávacích řízeních.
- Seznam kvalifikovaných dodavatelů (zákon č. 134/2016 Sb., s. § 226) – do tohoto seznamu uvádí MMR ČR dodavatele, kteří splnili základní a profesní způsobilost.
- Seznam systémů certifikovaných dodavatelů (zákon č. 134/2016 Sb., s. § 233–240) – MMR ČR zde informuje o stávajících platných systémech certifikovaných dodavatelů, prostřednictvím kterých může dodavatel prokázat splnění kvalifikace nebo její části v souladu s požadavky zákona o zadávání veřejných zakázek.
- Statistické výstupy o veřejných zakázkách slouží k prezentování souhrnných statistických sestav, které se týkají údajů o veřejných zakázkách a koncesích.
- Číselníky a klasifikace, které souvisí s metodikou a validací uveřejňovacích formulářů; především se jedná o číselníky CPV, územní klasifikaci apod.
- Rejstřík koncesních smluv uzavřených dle zákona č. 139/2006 Sb., koncesní zákon, ve znění pozdějších předpisů. Ke dni 1. října 2016 vstoupil v účinnost zákon č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek, ve znění pozdějších předpisů, který v části 8 obsahuje postup pro zadávání koncesí. Údaje o takto uzavřených koncesních smlouvách jsou k dispozici ve Věstníku veřejných zakázek.
- Profil zadavatele je elektronický nástroj, na kterém zadavatel uveřejňuje informace a dokumenty ke svým veřejným zakázkám způsobem umožňujícím neomezený dálkový přístup. Internetová adresa profilu zadavatele musí být uveřejněna ve Věstníku veřejných zakázek.

Zadávání veřejných zakázek patří mezi nejproblematictější oblasti v boji proti korupci. Cílem vládní strategie elektronizace zadávání veřejných zakázek dané usnesením vlády České republiky ze dne 5. ledna 2011 č. 5 o strategii elektronizace zadávání veřejných zakázek pro období let 2011 až 2015 bylo, aby 100 % zadavatelů mělo do konce roku 2015 k dispozici elektronický nástroj umožňující komplexní podporu celého životního cyklu veřejné zakázky. K tomu výrazně přispívá zavedení jednotlivých modulů **Národní infrastruktury pro elektronické zadávání veřejných zakázek, tedy NIPEZ** (Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, 2020).

Vytvoření NIPEZ představuje jedno z opatření Národního plánu zavedení elektronického zadávání veřejných zakázek, bylo schváleno usnesením vlády České

republiky č. 574 ze dne 4. května 2009. NIPEZ je navržen jako modulárně členěná soustava informačních systémů podporujících procesy elektronizace zadávání veřejných zakázek. Obsahuje komplexní funkcionalitu pro fáze životního cyklu veřejné zakázky od plánování až po uzavření smlouvy, tj. pokrývá zejména rozsah upravený zákonem o veřejných zakázkách. Zahrnuje (Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, 2020):

- Jednotný uveřejňovací systém na jedné webové adrese v podobě **Věstníku veřejných zakázek**, který sdružuje informace o veřejných zakázkách zadaných v rámci České republiky.
- **Elektronická tržiště** pro rychlé a operativní nákupy (e-tržiště). E-tržiště je plně elektronický systém, funguje na principu PPP⁴ – provozovatel investuje do vytvoření softwaru a provozuje e-tržiště na své náklady. Státní prostředky tak nejsou na vytvoření systému e-tržišť čerpány. E-tržiště nejsou určena pro plánování a zadávání komplexních zakázek a stavebních prací. Všechna e-tržiště musí splňovat stejné základní podmínky stanovené MMR ČR. V současné době jsou funkční tato e-tržiště:
 - Gemin.cz, provozovatel Syntaxit, s. r. o.
 - TENDERMARKET, sdružení provozovatelů Tender systém, s. r. o.; Seznam.cz, a. s.; Ample.cz s. r. o.
 - Centrum veřejných zakázek, provozovatel Česká pošta
- **Národní elektronický nástroj** (NEN) pro strategické nákupy obtížně standardizovatelných komodit;
- **Individuální elektronické nástroje** vytvářené a provozované jednotlivými zadavateli v souladu s technickou specifikací e-tržišť nebo NEN.

V rámci návrhu NIPEZ byl podrobně rozpracován Národní elektronický nástroj (NEN) pro zadávání veřejných zakázek jako klíčový prvek celé infrastruktury NIPEZ, a to formou koncepční, funkční a datové architektury (Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, 2020).

NEN je spravován MMR ČR, zadavatelům je poskytován zdarma a pro ústřední orgány (pokud jim nebyla udělena výjimka) platí jako nástroj povinný. NEN je vhodný pro všechny kategorie zadavatelů, kteří chtějí v rámci administrace VZ používat komplexní a

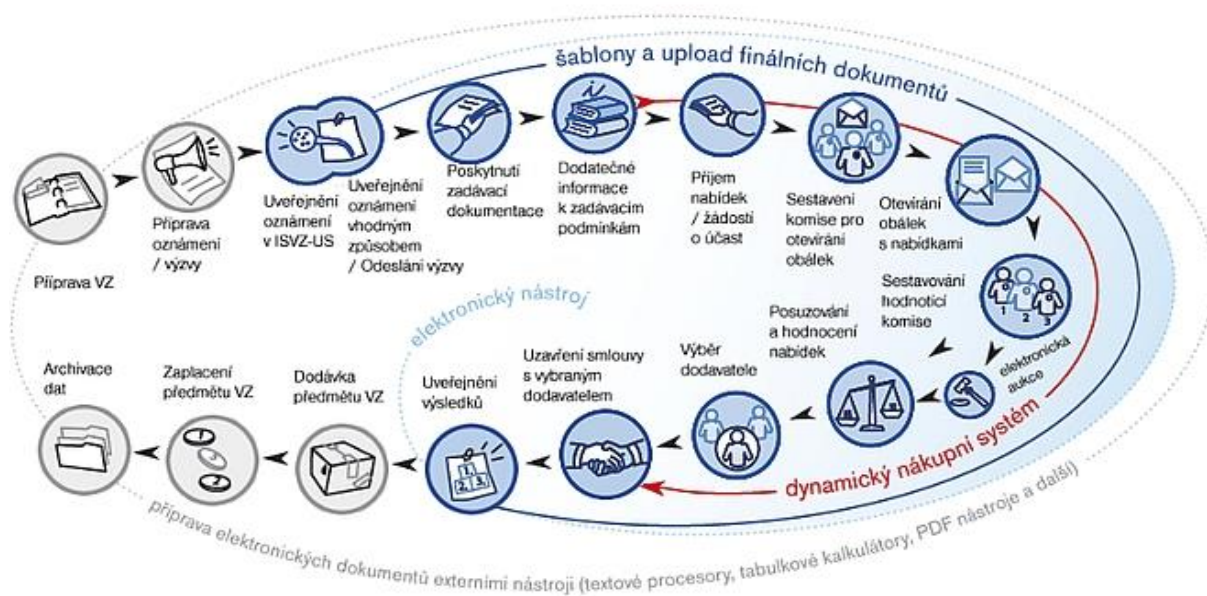
⁴ Termín Public Private Partnership je obecným označením pro vztahy „spolupráce“ mezi veřejnou správou a soukromým sektorem. V užším slova smyslu je chápán jako ekvivalent koncesí, v širším slova smyslu zahrnující i klasické veřejné zakázky (Jurčík a další, 2008, s. 20).

ucelený systém garantovaný státem. Ostatní nástroje jsou komerční. V současné době jsou v praxi nejpoužívanějšími elektronickými nástroji E-ZAK, Tender aréna a NEN, ale existuje i celá řada dalších⁵.

Zvláštním řízením, které definuje ZZVZ (§ 139), je dynamický nákupní systém. DNS probíhá elektronickou formou. Jeho hlavním účelem je podstatně ulehčit zadávání veřejných zakázek, jejichž předmětem je pořízení běžného (standardizovaného) a obecně dostupného zboží, služeb nebo stavebních prací. DNS lze tedy využít zejména pro pořizování takových typů komodit, jako jsou kancelářské potřeby, běžně dostupné IT komponenty jako monitory, klávesnice, náplně do tiskáren, překladatelské služby, běžný stavební materiál. V případě stavebních prací půjde u využití dynamického nákupního systému spíše o výjimečnou možnost, lze si představit např. pravidelné provádění výkopových prací. DNS je oprávněn zavést kterýkoliv zadavatel, případně i centrální zadavatel na základě a dle pravidel stanovených pro otevřené řízení, maximálně na dobu 4 let (Ministerstvo vnitra ČR, 2020).

Celý životní cyklus veřejné zakázky je zachycen níže na obrázku 1. Fáze v šedém provedení znázorňují činnosti zadavatele a dodavatele, které nejsou pokryty ZZVZ, a tedy nespádají přímo do kompetence elektronického nástroje, jak ho zákon definuje.

Obrázek 1 Životní cyklus veřejné zakázky

Zdroj: (E-ZAK)

⁵ Seznam certifikovaných elektronických nástrojů je k dispozici na stránkách Ministerstva pro místní rozvoj ČR, dostupný zde: <http://www.portal-vz.cz/cs/Jak-na-zadavani-verejnych-zakazek/Elektronicke-zadavani-verejnych-zakazek/Seznam-certifikovanych-el-nastroju-dle-zakona-c-134-2016-Sb>

3.2 Zadávací podmínky

Při zadávání veřejných zakázek je každý zadavatel povinen dodržovat základní zásady podle ZZVZ (§ 6), a to zejména zásadu transparentnosti a přiměřenosti. Ve vztahu k dodavatelům musí zadavatel dodržovat zásadu rovného zacházení a zákazu diskriminace. Transparentností se rozumí průhlednost rozhodovacích procesů. V prevenci korupce při zadávání veřejných zakázek se projevuje v ekonomickém a sociálním pohledu:

- Z ekonomického hlediska vyšší nároky na transparentnost rozhodování vedou k vyšším nákladům na utajování korupce. Korupčním aktérům se již nemusí korupce ekonomicky vyplácet.
- Ze sociálního hlediska se vyšší transparentnost projevuje ve větší míře a intenzitě veřejné kontroly. Vyšší přístupnost k informacím dovoluje externím nezávislým institucím, aby efektivněji dohlížely na regulérnost, hospodárnost a dodržování veřejných zájmů při zadávání zakázek.

Podle ZZVZ se zadávacími podmínkami rozumí veškeré zadavatelem stanovené:

- podmínky průběhu zadávacího řízení (§ 39);
- podmínky účasti v zadávacím řízení (§ 37);
- pravidla pro snížení počtu účastníků zadávacího řízení nebo snížení počtu předběžných nabídek nebo řešení (§ 39);
- pravidla pro hodnocení nabídek (§ 114–121);
- další podmínky pro uzavření smlouvy na veřejnou zakázku podle (§ 104).

„Zadávací dokumentace je hlavním prostředkem, kterým zadavatel sděluje navenek svou potřebu obstarat konkrétní plnění, vymezuje své požadavky, určené finanční prostředky a specifikuje podmínky zadávacího řízení. Jedná se o soubor dokumentů, údajů, požadavků a technických podmínek zadavatele vymezujících předmět veřejné zakázky v podrobnostech nezbytných pro zpracování nabídky.“ (Balýová, 2015, s. 70)

Zadavatel je povinen uveřejnit celé znění zadávací dokumentace na svém profilu. Ustanovení ZZVZ (§ 115) ukládá zadavateli povinnost stanovit pravidla pro hodnocení nabídek, která zahrnují:

- a) kritéria hodnocení;
- b) metodu vyhodnocení nabídek v jednotlivých kritériích;
- c) váhu nebo jiný matematický vztah mezi kritérii.

Pro zadání a následné hodnocení veřejné zakázky má významnou roli stanovení cílů, kterých má být veřejnou zakázkou dosaženo. Je třeba upozornit, že ZZVZ pojem „cíl veřejné zakázky“ nepoužívá. ZZVZ (§ 15) si vystačuje s pojmem „předmět veřejné zakázky“ a s pojmem „nabízené plnění veřejné zakázky“. Jak uvádí Ochrana (2008, s. 28), „samotný zadavatel může podstatnou měrou sám přispět ke zkvalitnění zadávacích, výběrových a kontrolních procesů tím, že v zadávací dokumentaci bude definovat předmět veřejné zakázky ve formě cílů. Konkrétně zadané cíle jsou pro zadavatele předpokladem pro vymezení hodnoticích kritérií.“

3.2.1 Volba hodnoticího kritéria a váhy mezi kritérii

V souladu se zněním směrnice 2014/24/EU bylo i do ZZVZ (§ 114) zakotveno jediné hodnoticí kritérium, a to ekonomická výhodnost nabídek. Podle Krče a Dovolila (2017, s. 95) ekonomická výhodnost nabídek v nadlimitním režimu a ve zjednodušeném podlimitním řízení zahrnuje tyto přípustné způsoby hodnocení:

- nejnižší nabídková cena;
- nejvýhodnější poměr mezi nabídkovou cenou a kvalitou;
- nejvýhodnější poměr nákladů životního cyklu a kvality;
- nejnižší náklady životního cyklu. Vláda již tohoto zmocnění využila pro oblast veřejných zakázek spočívajících v nákupu silničních vozidel a přijala nařízení vlády č. 173/2016 Sb., o stanovení závazných zadávacích podmínek pro veřejné zakázky na pořízení silničních vozidel.

Ministerstvo pro místní rozvoj zahrnulo popis výhod, nevýhod a vhodnosti použití jednotlivých výše uvedených způsobů hodnocení nabídek (tabulka 3, 4 a 5) do své „Metodiky pro hodnocení nabídek dle ekonomické výhodnosti podle ZZVZ“.

Zadavatel může stanovit pevnou cenu a hodnotit pouze kvalitu nabízeného plnění. Zadavatel rovněž může v oznámení o zahájení zadávacího řízení nebo ve výzvě k podání žádosti o účast vyhradit podle ZZVZ (§ 120) podmínku, že po hodnocení nabídek provede elektronickou aukci.

Je plně na zadavateli, jaká kritéria v souladu se zákonem stanovenými podmínkami k hodnocení nabídek zvolí. ZZVZ uvádí několik příkladů kritérií kvality jako inspiraci. Kritériem kvality tak podle ZZVZ (§ 116) mohou být zejména:

- technická úroveň;
- estetické nebo funkční vlastnosti;

- uživatelská přístupnost;
- sociální, environmentální nebo inovační aspekty;
- organizace, kvalifikace nebo zkušenost osob, které se mají přímo podílet na plnění veřejné zakázky v případě, že na úroveň plnění má významný dopad kvalita těchto osob;
- úroveň servisních služeb včetně technické pomoci;
- podmínky a lhůtu dodání nebo dokončení plnění.

Francová (2017) uvádí, že kritérii hodnocení naopak nemohou být smluvní podmínky, jejichž účelem je zajištění povinností dodavatele, nebo platební podmínky. Podle Krče a Dovolila (2017, s. 99) jsou platební podmínky a sankční postihy jako kritéria hodnocení výslovně zakázány.

Tabulka 3 Kritérium: nejnižší nabídková cena

Hodnoticí kritérium	Výhody	Nevýhody
Nejnižší nabídková cena Vhodné např. pro: • nákup zboží, kdy se jedná o hotové a standardizované výrobky; • nákup služeb, které jsou podrobně specifikované; • nákup jednoduchých stavebních prací s jasnými technickými požadavky.	• Jednoduchost – zadání veřejné zakázky je jednoduché, příprava zadávacího řízení zabere méně času než složitější metody; • transparentnost – proces výběru dodavatele je transparentní, je zde jediné hodnoticí kritérium, které je objektivní; • rychlost – proces hodnocení může být velice rychlý oproti veřejným zakázkám, kde se hodnotí i kvalita, zabere méně času.	• Nemožnost zohlednění kvalitativních aspektů; • nemožnost zohlednění nákladů životního cyklu výrobku/služby (cena je stanovena pouze na základě přímých nákladů); • neexistuje prostor pro inovace.

Zdroj: vlastní zpracování dle Metodiky pro hodnocení nabídek dle ekonomické výhodnosti (Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, 2016)

Tabulka 4 Kritérium: nejvýhodnější poměr ceny a kvality

Hodnoticí kritérium	Výhody	Nevýhody
Nejvýhodnějšího poměru nabídkové ceny a kvality Vhodné např. pro: nákup zboží, u kterého má kvalita vysoký význam, pokud se jedná o vysoce specializované dodávky, kdy je součástí dodávky např. instalace, školení apod.; nákup služeb, u kterých je důležitá kvalita (např. právnícké, poradenské, IT služby) nebo u kterých dodavatel zároveň navrhuje řešení; nákup stavebních prací, u kterých dodavatel zároveň navrhuje technické řešení.	Možnost hodnocení kvality řešení navržených účastníky zadávacího řízení; podpora hledání inovačních řešení, jejichž zdrojem často bývají MSP (tato metoda tedy podporuje zapojení MSP do veřejných zakázek); možnost zohlednění nákladů životního cyklu jako jednoho z kritérií, pokud je to ekonomicky racionální.	Dílčí hodnoticí kritérium, je třeba určit vztah mezi jednotlivými kritérii (např. váhu jednotlivých kritérií).

Zdroj: vlastní zpracování dle Metodiky pro hodnocení nabídek dle ekonomické výhodnosti (Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, 2016)

Tabulka 5 Kritérium: nejnižší náklady životního cyklu

Hodnoticí kritérium	Výhody	Nevýhody
Nejnižší náklady životního cyklu Vhodné např. pro: nákup zboží dlouhodobé spotřeby; systemy s dlouhou dobou životnosti (někdy i více než 20 let) – náklady na pořízení bývají mnohdy nižší než náklady na provoz, podporu či servis; stavby a stavební objekty.	Možnost zohlednění nákladů životního cyklu výrobku/služby (náklady související s užíváním předmětu veřejné zakázky, náklady na údržbu nebo náklady spojené s koncem životnosti, náklady způsobené dopady na životní prostředí).	Dílčí hodnoticí kritérium, je třeba určit vztah mezi jednotlivými kritérii (např. váhu jednotlivých kritérií).

Zdroj: vlastní zpracování dle Metodiky pro hodnocení nabídek dle ekonomické výhodnosti (Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, 2016)

Zadavatel musí zvolit taková hodnoticí kritéria, která bude schopen porovnat, a tudíž vyhodnotit, která nabídka splňuje dané kritérium lépe a která hůře (Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, 2016).

Kritéria nemohou být v zadání veřejné zakázky pouze vyjmenovaná. Zadavatel u nich musí stanovit jejich váhu vyjádřenou v procentech nebo prostřednictvím jiného matematického vztahu. Jestliže není schopen stanovit váhu hodnoticích kritérií, uvede je v sestupném pořadí podle významu, který jim přisuzuje (Francová, 2017).

Podle Ochrany (2011, s. 184) mohou být použity různé postupy/metody pro stanovení vah dílčích hodnoticích kritérií:

- **Metoda alokace 100 bodů** ze strany zadavatele k procentnímu určení:
100 bodů rozdělí jednotlivým dílčím kritériím podle preferencí tak, jak je pocítují vybraní pracovníci, popřípadě oslovení experti (označme je jako A, B, C, D, E). Na základě hodnocení jednotlivých spolupracovníků (expertů) vypočítá průměrnou váhu bodů jednotlivých dílčích kritérií a tu pak zveřejní v zadávací dokumentaci.
- **Metoda párového srovnávání**

Pro použití této metody platí matematický vztah:
$$\frac{V_i * f_i}{n(n-1)/2} \quad (1)$$

kde

V_i normovaná váha i -tého kritéria;

f_i počet preferencí i -tého kritéria;

n počet kritérií;

$n(n-1)/2$ počet uskutečněných párových porovnání.

Oslovení experti (označení jako A, B, C, D, E) provedou párové srovnání jednotlivých kritérií a zanesou je do připravené tabulky. Výhodou je, že každý expert vyjadřuje jednoznačnou preferenci jednoho kritéria před jiným. Naopak nevýhodou je, že tato metoda neumožňuje jemněji rozlišit preferenční rozdíly mezi jednotlivými kritérii, jako je tomu v případě metody alokace 100 bodů. Po hodnocení všech expertů je možné stanovit průměrnou váhu jednotlivých dílčích kritérií a tu pak zveřejnit v zadávací dokumentaci.

- **Metoda postupného rozvrhu váhy**
Nejprve se definují základní sledované oblasti – okruhy (oblast užitková, nákladová, termínová) a pro každou sledovanou oblast se určí dílčí hodnoticí kritéria. Jako příklad může sloužit tabulka 6. Oslovení experti (označení jako A, B,

C, D, E) stanoví váhy pro základní sledované oblasti a váhy pro dílčí kritéria. Pro váhy základních sledovaných oblastí platí, že jejich součet se rovná 1 (resp. 100 %). Součet vah dílčích kritérií se také rovná 1 (resp. 100 %).

Pro výpočet výsledné váhy dílčího kritéria V_i platí vztah: $V_i = V_o * V_d$ (2)

kde

V_o váha sledované oblasti;

V_d váha dílčího kritéria vztahujícího se k příslušné sledované oblasti a k příslušnému dílčímu kritériu.

Po hodnocení všech expertů je možné stanovit průměrnou váhu jednotlivých dílčích kritérií a tu pak zveřejnit v zadávací dokumentaci.

– **Objektivizace**

K větší objektivizaci vah dílčích hodnoticích kritérií lze využít nejen více nezávislých expertů, ale i použít vhodnou kombinaci výsledků některých výše uvedených postupů, např. kombinace metody alokace 100 bodů a metody párového srovnávání, a aritmetickým průměrem pak stanovit průměrnou váhu jednotlivých dílčích kritérií. Výslednou (objektivovanou) váhu dílčích hodnoticích kritérií pak zadavatel zveřejní v zadávací dokumentaci.

Z hlediska formy rozlišujeme podle Ochrany (2011, s. 179) kritéria kvalitativní a kritéria kvantitativní:

- Kvalitativní kritéria vypovídají o sledované předmětné vlastnosti celku. Je to například kritérium „estetického dojmu z navrženého projektu“ nebo „uspokojení občanů poskytovanou službou“. Pro kvalitativní kritéria je charakteristické, že nejsou přímo vyhodnotitelná, protože chybějí bezprostřední ukazatelé, na jejichž základě bychom je mohli vyhodnotit. V těchto případech se používají transformační postupy, jimiž tato kritéria převádíme na měřitelné veličiny – příklad přidělení bodů pro hodnocení kvality nabídky ze stupnice s deskriptorem je uveden v tabulce 6.

Tabulka 6 Kvalitativní kritéria – přidělení bodů ze stupnice s deskriptorem

Počet bodů	Slovní hodnocení
1	Kvalita je s ohledem na maximální očekávání splněna natolik nízko, že je na hranici přípustnosti.
2	Kvalita je s ohledem na maximální očekávání splněna mimořádně nízko, není však nevyhovující.
3	Kvalita je s ohledem na maximální očekávání splněna na velmi nízké úrovni.
4	Kvalita je s ohledem na maximální očekávání splněna na nízké úrovni.
5	Kvalita je s ohledem na maximální očekávání splněna mírně podprůměrně.
6	Kvalita je s ohledem na maximální očekávání splněna přibližně průměrně.
7	Kvalita je s ohledem na maximální očekávání splněna mírně průměrně.
8	Kvalita je s ohledem na maximální očekávání splněna velmi dobře.
9	Kvalita je s ohledem na maximální očekávání splněna téměř dokonale.
10	Kvalita je s ohledem na maximální očekávání naprosto dokonalá.

Zdroj: (Ochrana, 2011, s. 183)

- Výhodnější je používat kvantitativní kritéria. Jsou přímo vyhodnotitelná, neboť v sobě obsahují ukazatele a měřící jednotky. Tato kritéria z ekonomického hlediska dělíme na kritéria nákladová a kritéria užitková. Jejich přehled uvádí tabulka 7, 8 a 9. Nákladová kritéria jsou kritérii *minimalizačními*, protože náklady souvisejí s vynaložením vzácných (omezených) zdrojů. Proto se usiluje o minimalizaci nákladů a hovoří se o tzv. nákladech obětované příležitosti. Užitková kritéria jsou *maximalizačními* kritérii. Vypovídají o tom, jaký stupeň užítka dané kritérium přináší. Užitek se snažíme maximalizovat.

Tabulka 7 Kvantitativní kritéria nákladová

Druh kritéria (základní sledované oblasti – okruhy)	Druh klasifikace vlastnosti (převedená na dílčí hodnotící kritérium)	Ukazatel vlastnosti	Typ kritéria z ekonomického hlediska
Nákladová	Nabídková cena	Nejnižší pořizovací cena (nejnižší náklady na pořízení veřejné zakázky)	Minimalizační
	Provozní náklady	Náklady na provoz / časová jednotka	Minimalizační
	Pořizovací cena (pořizovací náklady)	Doba splácení nákladů	Minimalizační

Zdroj: (Ochrana, 2011, s. 179)

Tabulka 8 Kvantitativní kritéria termínová

Druh kritéria (základní sledované oblasti – okruhy)	Druh klasifikace vlastnosti (převedená na dílčí hodnotící kritérium)	Ukazatel vlastnosti	Typ kritéria z ekonomického hlediska
Termínová	Časové parametry	Dodací lhůta	Minimalizační
		Záruční a pozáruční servis	Maximalizační

Zdroj: (Ochrana, 2011, s. 179)

Tabulka 9 Kvantitativní kritéria užitková

Druh kritéria (základní sledované oblasti – okruhy)	Druh klasifikace vlastnosti (převedená na dílčí hodnotící kritérium)	Ukazatel vlastnosti	Typ kritéria z ekonomického hlediska
Užitková	Technická úroveň řešení	Stupeň naplnění cíle (stupeň uspokojení)	Maximalizační
	Technické parametry	Stupeň naplnění cíle (stupeň uspokojení)	Maximalizační nebo minimalizační
	Vliv na životní prostředí	Kvantifikované dopady na životní prostředí	Maximalizační nebo minimalizační
	Estetické vlastnosti	Stupeň naplnění cíle (stupeň uspokojení)	Maximalizační
	Kvalita	Stupeň naplnění cíle (stupeň uspokojení)	Maximalizační

Zdroj: (Ochrana, 2011, s. 179)

Zákon o zadávání veřejných zakázek jako takový neřeší další principy a povinnosti, které zadavatel musí zohledňovat obecně při jakémkoli nakupování a hospodaření, např. zásady 3E⁶. Vysvětlením principů 3E a postupem při veřejném nakupování se podrobně zabývá Metodika veřejného nakupování: Naplňování principů 3E v praxi veřejného zadávání zpracovaná Ministerstvem financí. Povinnost respektovat princip 3E pak vyplývá z jiných právních předpisů, především ze zákona č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů (zákon o finanční kontrole).

⁶ Effectiveness (hospodárnost), Efficiency (efektivnost), Economy (účelnost)

Definice hospodárnosti, efektivnosti a účelnosti jsou uvedeny v § 2 tohoto zákona, který rozumí (Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, 2016):

- **hospodárností** takové použití veřejných prostředků, aby byly zajištěny stanovené úkoly s co nejnižším vynaložením těchto prostředků, a to při dodržení odpovídající kvality plněných úkolů;
- **efektivností** takové použití veřejných prostředků, kterým se dosáhne nejvýše možného rozsahu, kvality a přínosu plněných úkolů ve srovnání s objemem prostředků vynaložených na jejich plnění;
- **účelností** takové použití veřejných prostředků, které zajistí optimální míru dosažení cílů při plnění stanovených úkolů.

Francová uvádí (2017), že při tvorbě hodnoticích kritérií je nutné pamatovat i na to, aby uchazečům o zakázku bylo ze zadávací dokumentace zřejmé nejen to, co přesně bude v rámci hodnocení kvality posuzováno, ale také to, jaké vlastnosti jsou žádoucí, a jaké naopak nežádoucí. Hlavní důraz by měl být ovšem kladen na ekonomickou výhodnost jako nejlepší poměr mezi kvalitou a cenou.

Nastavení hodnoticích kritérií nabídky je i z pohledu transparentnosti⁷ klíčovým procesem.

Jurčík a Krutáková (2008, s. 190) uvádí, že možnosti ke zprůhlednění a objektivizaci výběru nabídek je možné spatřovat v praktickém použití více nákladově užitkových ukazatelů pro hodnocení nabídek, jak uvádí tabulka 10. Podstatou této možnosti je, že zadavatel v zadávací dokumentaci bude v podmínkách pro předložení nabídek vyžadovat, aby uchazeč doložil, jak splní zadavatelem stanovená nákladově užitková kritéria.

⁷ Základní zásada podle § 6 ZZVZ

Tabulka 10 Příklad použití nákladově užitkových dílčích hodnoticích kritérií

Hodnoticí kritérium	Ukazatel	Metoda ke stanovení splnění ukazatele
Hospodárnost	• Minimální pořizovací cena; • minimální provozní náklady po dobu životnosti projektu.	Metoda CMA (analýza minimalizace nákladů).
Efektivnost	• Nákladová efektivnost (náklady na jednotku výstupu); • produktivita výdajů (počet vyprodukovaných jednotek výstupu s ohledem na předem definované vstupy); • vnitřní výnosové procento.	Metoda CEA (analýza efektivnosti nákladů); metoda CBA (analýza nákladů a přínosů pro případ peněžního ohodnocení vstupů a výstupů); metoda IRR (vnitřního výnosového procenta).
Účelovost	• Stupeň splněných cílů (v %); • stupeň splnění cílů měřených na stupnicích.	Analýza cílů; metoda vážení v kombinaci s kardinální stupnicí.

Zdroj: (Jurčík a další, 2008, s. 190)

Při stanovení hodnoticích kritérií by si zadavatel měl podle Ochrany (2011, s. 173) postupně položit otázky uvedené v tabulce 11. Kladné zodpovězení všech uvedených otázek opravňuje zadavatele k tomu, že může jako jediné hodnoticí kritérium zvolit nejnížší nabídkovou cenu.

Krč a Dovolil (2017, s. 101) uvádí, že pro vybraná zadávací řízení (soutěžní dialog, inovační partnerství) a vybrané služby⁸ je zadavatelům stanovena povinnost použití jiných kritérií hodnocení než pouze nejnížší nabídkové ceny.

⁸ Služby uvedené v oddílu 71 hlavního slovníku jednotného klasifikačního systému nebo v kategorii 1 nebo 5 podle přílohy č. 4 k ZZVZ;

Příloha 1: Oddíly CVP: 71000000-8 Architektonické, stavební, technické a inspekční služby;

Příloha č. 4 k ZZVZ: Kategorie 1. Zdravotní péče, sociální péče a související služby, Kategorie 5. Jiné služby pro veřejnost, sociální služby a služby jednotlivcům včetně služeb poskytovaných odbory, politickými organizacemi, sdružením mládeže a jinými službami organizovanými na základě členství.

Tabulka 11 Otázky k potvrzení výběru hodnoticího kritéria

Otázka	Odpovědi s komentářem	
	Ano	Ne
Je pro hodnocení nabídek dostačující vybrat jediné kritérium nejnižší nabídková cena?		Zvolit agregované kritérium ekonomické výhodnosti nabídky
Je možné vyčerpávajícím způsobem zahrnout parametry (vlastnosti) předmětu VZ a jejich ukazatele do zadávacích podmínek soutěže a poté garantovat jejich splnění ve smlouvě mezi zadavatelem a realizátorem veřejné zakázky?		
Je kritérium nejnižší nabídkové ceny v souladu s principem hospodárnosti, jak ji stanovuje zákon o finanční kontrole?		

Zdroj: (Ochrana, 2011, s. 173)

3.2.2 Hodnotící a výběrový proces

Podle Kreka (2005, s. 133) je proces posuzování a hodnocení nabídek je klíčovou etapou celého zadávacího řízení, jehož se účastní nabídky podané účastníkem řízení splňujícím zadávací podmínky stanovené zadavatelem pro obsah nabídky.

„U veřejných zakázek s předpokládanou hodnotou vyšší než 300 000 000 Kč zadavatel zajistí, aby hodnocení nabídek provedla komise, která má mít minimálně pět členů, z nichž většina má příslušnou odbornost ve vztahu k předmětu veřejné zakázky. V ostatních případech zadavatel ustanovovat hodnotící komisi nemusí“, uvádí Krč a Dovolil. (2017, s. 162)

Podle Bařýové (2015, s. 125) provede hodnotící komise posouzení nabídek podle stanovených hodnoticích kritérií. Je-li základním kritériem ekonomická výhodnost nabídky, je hodnotící komise povinna hodnotit nabídky a stanovit jejich pořadí podle jednotlivých dílčích hodnoticích kritérií a jejich vah. Hodnotící komise nesmí nabídky hodnotit v rozporu s předem stanovenými hodnoticími kritérii. Je zcela nepřipustné, aby pro veřejnou zakázku, kde zadavatel stanovil jediným hodnoticím kritériem nabídkovou cenu, posléze hodnotící komise zahrnula do hodnocení i další skutečnosti, které považuje za účelné, ale které by měly být předmětem dílčích kritérií.

„Zadavateli zůstává povinnost posoudit mimořádně nízkou nabídkovou cenu. Nově je zadavateli výslovně dána možnost určit indikativní cenu nebo náklady, které bude

považovat za mimořádně nízkou nabídkovou cenu. To však nezavazuje zadavatele povinnosti vyžádat si následně v zadávacím řízení od účastníka řízení vysvětlení ceny či nákladů, které jsou nižší než indikované zadavatelem v zadávací dokumentaci. Posouzení mimořádně nízké nabídkové ceny zadavatel provede před odesláním oznámení o výběru dodavatele.“ (Krč a další, 2017, s. 102).

Zadavatel odešle oznámení o výsledku zadávacího řízení k uveřejnění způsobem podle ZZVZ (§ 212) do 60 dnů od uzavření smlouvy, rámcové dohody nebo zavedení dynamického nákupního systému. Poslední povinností zadavatele po ukončení zadávacího řízení je sepsání písemné zprávy. Zadavatel je povinen také archivovat veškerou dokumentaci o veřejné zakázce.

K financování veřejné zakázky jsou používány veřejné zdroje s účelně stanoveným použitím (daným předmětem a cíli veřejné zakázky) a proto je v zájmu veřejnosti, aby existovaly instituty, které budou kontrolovat realizaci předmětného plnění veřejné zakázky a nakládání s veřejnými zdroji používanými na financování dané veřejné zakázky. (Ochrana, 2008, s. 94).

Jak dále uvádí Ochrana (2008, s. 94) „existují různé druhy kontrol a institucí, které mají ze zákona stanovenou povinnost tyto kontroly realizovat. Z hlediska typu se rozlišují tři základní typy kontrol“:

- **dokumentačně právní kontrola:** obsahem kontroly je přezkoumání úkonů zadavatele podle zásady transparentnosti, rovného zacházení a zákazu diskriminace;
- **finančně účetní kontrola:** kontrola je zaměřena na sledování souladu vynaložených zdrojů s účetní dokumentací;
- **ekonomická kontrola:** podstatou kontroly je sledování nakládání s veřejnými zdroji na základě sledování hospodárného, efektivního a účelného nakládání s veřejnými zdroji.

Podle Ochrany (2008, s. 95) z hlediska institucí, které kontroly provádějí lze uvést následující tři instituce:

- vlastní pracoviště a kontrolní orgány zadavatele;
- Úřad pro ochranu hospodářské soutěže;
- Nejvyšší kontrolní úřad.

Propojení jednotlivých typů kontrol a institucí realizujících kontroly je zachycena v tabulce č. 12.

Tabulka 12 Klasifikace kontrol ve vztahu k veřejným zakázkám

Druhy kontrol	Kritérium daného druhu kontrol	Formy kontroly	Kritérium dané formy kontroly	Instituce realizující danou formu kontroly
Dokumentačně právní	Soulad se zákonem o veřejných zakázkách	Interní	Dodržení zákonných postupů ze strany zadavatele	Zadavatel a jeho vlastní kontrolní orgány odpovědné za interní kontrolu veřejných zakázek
		Externí	Zákonnost úkonů zadavatele	ÚOHS
Finančně účetní	Soulad se zákonem o účetnictví a zákonem o finanční kontrole	Interní	Finančně účetní kontrola	Zadavatel a jeho pracoviště pro účetně finanční kontrolu
		Externí	Finančně účetní kontrola	NKÚ (pro případ výdajů ze státního rozpočtu)
Ekonomická	Soulad se zákonem o finanční kontrole	Interní	Výkonnostní audit	Zadavatel a jeho pracoviště pro interní výkonnostní audit
		Externí	Výkonnostní audit	NKÚ

Zdroj: (Ochrana, 2008, s. 95)

Jedním ze subjektů provádějící externí kontrolu nad realizací veřejné zakázky je Úřad pro ochranu hospodářské soutěže. „Posláním Úřadu je zajistit takové fungování trhů, které bude v souladu s pravidly hospodářské soutěže a bude přinášet prospěch spotřebitelům.“ (ÚOHS, 2019)

ÚOHS (2021) dohlíží na zadávání veřejných zakázek a koncesí, čímž zajišťuje větší transparentnost při vynakládání veřejných prostředků:

- přezkoumává úkony zadavatelů veřejných zakázek
- provádí kontroly u zadavatelů
- podílí se na tvorbě a úpravách legislativy týkající se veřejných zakázek a koncesí

Ochrana (2008, s. 102) uvádí, že „přezkoumání úkonů zadavatele ÚOHS zahajuje na základě písemného návrhu stěžovatele, nebo z moci úřední.“

„Úřad při své činnosti sbírá zkušenosti, které jsou podkladem pro věcnou novelizaci zákona, na které spolupracuje s Ministerstvem pro místní rozvoj, které je gestorem legislativy v oblasti zadávání veřejných zakázek. Současně je připomínkovým místem ve vztahu k širokému okruhu právních předpisů. V rámci prevence porušování pravidel pro zadávání veřejných zakázek a přezkumu jejich dodržování vydává Úřad výkladová stanoviska týkající se potenciálně problematických ustanovení zákona.“ (ÚOHS, 2019)

Výstupy z výkonu dohledu ÚOHS nad realizací veřejných zakázek v roce 2019 jsou zachyceny v tabulce č. 13.

Tabulka 13 Rozhodovací činnost ÚOHS v oblasti veřejných zakázek

Podněty	Přijaté podněty	222
Správní řízení	Zahájená správní řízení celkem	354
	z toho na návrh	232
	ex off	122
	z toho na základě kontrol	30
Rozhodnutí I. stupně	Vydaná prvostupňová rozhodnutí celkem	1 691
	z toho rozhodnutí vydaná ve věci	387
	z toho uloženo nápravné opatření nebo pokuta	199
	z toho neshledáno pochybení zadavatele	74
	z toho procesní důvody	114
	z toho předběžná opatření	128
	rozhodnutí o nařízení předběžného opatření	73
	rozhodnutí o zamítnutí předběžného opatření	47
	rozhodnutí o zrušení předběžného opatření	8
	z toho ostatní prvostupňová rozhodnutí	1 176
Pokuty	Počet uložených pokut	91
	Celková výše uložených pokut	11 166 000 Kč

Zdroj: Výroční zpráva ÚOHS (2019, s. 21)

Výroční zpráva ÚOHS (2019, s. 23) dále uvádí, že mezi nejčastější pochybení zadavatelů spadá:

- neurčité a/nebo nejednoznačné vymezení zadávacích podmínek, případně nepřiměřenost zadávacích podmínek vymezených zadavatelem;
- nepřiměřené (diskriminační) nastavení podmínek kvalifikace;
- nerozhodnutí, nebo neúplné vypořádání námitek dodavatele;

- výběr dodavatele, který nesplnil podmínky účasti (z oznámení o výběru dodavatele není zcela zřejmé, že došlo k prokázání kvalifikace apod.).

Druhým ze subjektů provádějící externí kontrolu nad realizací veřejné zakázky je Nejvyšší kontrolní úřad ČR. Podle Ochrany (2008, s. 103) do působnosti NKÚ patří ekonomický obsah problémů související s hospodárným, efektivním a účelným vynaložením zdrojů.

„Úkolem NKÚ je poskytovat zpětnou vazbu tvůrcům a vykonavatelům politik státu, aby věděli, jak a za jakou cenu se tyto politiky podařilo naplnit, do jaké míry byly účinné a jaké měly ekonomické a další dopady. NKÚ předkládá vládě, Poslanecké sněmovně Parlamentu ČR, Senátu Parlamentu ČR, ale i odborné a široké veřejnosti nezávislé a nestranné informace o tom, zda byly prostředky státu vynaloženy účelně, hospodárně a efektivně a zda při tom byly dodrženy právně závazné normy. Smyslem NKÚ je odpovědět na otázku, zda a do jaké míry přispěly veřejné prostředky ke kýženému zlepšení stavu, a upozornit na slabiny v rámci jejich vynakládání.“ (NKÚ, 2021)

„Při kontrole Úřad prověřuje, zda kontrolované činnosti jsou v souladu s právními předpisy, přezkoumává jejich věcnou a formální správnost a posuzuje, zda jsou účelné, hospodárné a efektivní.“ (zákon 166/1993Sb, s. § 4)

Slabinou kontrolní pravomoci NKÚ podle Jurčíka (2006, s. 13) je to, že nemá pravomoc ukládat žádné sankce za zjištěná porušení zákona.

ZZVZ klade důraz na transparentnost, čemuž má napomáhat i zavedení elektronického zadávání veřejných zakázek, které dává možnost kontroly zadavatelů ze strany veřejnosti, novinářů, kontrolních orgánů apod.

4 Vlastní práce

Zákon o zadávání veřejných zakázek (§ 6) zdůrazňuje orientaci na vyváženou procesní stránku hospodářské soutěže mezi dodavateli. Prostřednictvím procesu zadávání veřejné zakázky jsou vynakládány veřejné prostředky. Zákonná regulace tohoto postupu je nezbytná, přičemž elementární povinností zadavatele je postupovat v souladu se základními zásadami zadávacího řízení, jimiž jsou zásada transparentnosti, přiměřenosti, rovného zacházení a zákazu diskriminace. Zároveň je povinností zadavatele zohledňovat tzv. principy hospodárnosti, efektivnosti a účelnosti⁹.

Orientačním průzkumem s použitím deskripce, predikce a explanace je dále v textu zachycena běžně používaná praxe zadavatelů při zadávání a hodnocení veřejných zakázek. Pomocí prostudované teorie a následným modelováním reality jsou identifikovány klíčové vztahy při zadávání a hodnocení veřejných zakázek.

4.1 Kvantitativní průzkum

Předmětem průzkumu je zjištění, jak je v praxi prováděno zadávání a hodnocení veřejných zakázek a jakých nástrojů je k tomu používáno.

„Průzkum si na rozdíl od výzkumu neklade vědecké cíle“, uvádí Olecká a Ivanová (2010, s. 6). Je zaměřen na vyřešení aktuálního úkolu a bezprostřední aplikaci získaných poznatků.

Podle Olecké a Ivanové (2010, s. 8) je v případě kvantitativních šetření využíván deduktivní postup. Deduktivní metoda začíná teorií nebo vyjádřením obecně formulového problému, přičemž se vychází z teoretických znalostí, které jsou k dispozici. Na počátku se formulují výzkumné otázky, které teoretické představy rozdělí na dílčí úseky, aby bylo na konci možné shrnout nejdůležitější poznatky.

Dílčím cílem průzkumu bylo prozkoumat:

1. Úroveň kompletnosti údajů v elektronickém informačním systému veřejných zakázek;
2. Přístupnost zadávací dokumentace od zadavatele;
3. Zadavatelem nejčastěji volený druh zadávacího řízení;
4. Zadavatelem nejčastěji volená hodnocící kritéria a jejich váhy.

⁹ Viz zákon č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole

4.1.1 Výzkumné otázky

Otázka č. 1: Jaká je kompletnost údajů v elektronickém informačním systému veřejných zakázek ve vztahu k požadavkům ZZVZ?

Otázka č. 2: Jaká jsou pravidla při poskytování zadávací dokumentace zadavatele v elektronickém prostředí?

Otázka č. 3: Ovlivňuje volba druhu zadávacího řízení transparentnost výběrového řízení?

Otázka č. 4: Jak zadavatel hodnotí nabídky podle ekonomické výhodnosti v návaznosti na volbu hodnoticího kritéria a jeho váhy?

4.1.2 Rozhodnutí o vzorku a technika sběru dat

Všichni zadavatelé jsou povinni od 18. října 2018 používat u veřejných zakázek elektronickou komunikaci. Tímto způsobem v této oblasti existuje standardizovaný nástroj. Pro potřeby šetření bylo ke sběru dat využito výhradně dostupných certifikovaných elektronických nástrojů, zavedených také za účelem zvýšení veřejné kontroly.

Ve Věstníku veřejných zakázek bylo přes formulář označený CZ02 pro období od 1. 9. do 30. 9. 2020 vyhledáno zahájené podlimitní zadávací řízení. K získání vyšší vypovídající schopnosti a k získání možnosti srovnání meziročního vývoje pro predikci trendu bylo také vyhledáno období 1. 9. až 30. 9. v předcházejícím roce 2019.

Podle tabulky 14 tvořily největší podíl zahájených veřejných zakázek v podlimitním zadávacím řízení zapojených do průzkumu v roce 2019 i v roce 2020 zakázky s předmětem plnění stavební práce. V absolutním vyjádření je četnost zakázek na stavební práce zastoupena ve vzorku vždy více než 70 %. Na druhém místě jsou v roce 2019 i v roce 2020 zakázky s předmětem plnění dodávky.

Tabulka 14 Objekt průzkumu – počet zahájených zadávacích řízení

	Období od 1. 9. do 30. 9. 2019		Období od 1. 9. do 30. 9. 2020	
	Absolutní četnost	Relativní četnost (%)	Absolutní četnost	Relativní četnost (%)
Druh zakázky: Dodávky	18	18,00	11	12,50
Druh zakázky: Služby	12	12,00	9	10,23
Druh zakázky: Stavební práce	70	70,00	68	77,27
Počet zahájených zadávacích řízení v podlimitním režimu celkem:	100	100,00	88	100,00

Zdroj: VVZ; CZ02 – Oznámení o zahájení zadávacího řízení v podlimitním režimu; vlastní zpracování

Jak je patrné z tabulky č. 15, podle předpokládané finanční hodnoty zahájených veřejných zakázek v podlimitním zadávacím řízení zapojených do průzkumu je možné na první místo zařadit opět zakázky s předmětem plnění stavební práce, a to jak v roce 2019, tak v roce 2020. V absolutním vyjádření tvoří předpokládaný finanční podíl zakázek na stavební práce ve vzorku v roce 2019 celkem 96,80 %, v roce 2020 až 98,22 %. Druhé místo patří zakázkám s předmětem plnění dodávky.

Tabulka 15 Objekt průzkumu – finanční hodnota zahájených zadávacích řízení

	Období od 1. 9. do 30. 9. 2019		Období od 1. 9. do 30. 9. 2020	
	Předpokládaná finanční hodnota (mil. Kč bez DPH)	Podíl na hodnotě (%)	Předpokládaná finanční hodnota (mil. Kč bez DPH)	Podíl na hodnotě (%)
Druh zakázky: Dodávky	49,18	1,88	23,78	0,93
Druh zakázky: Služby	34,61	1,32	21,66	0,85
Druh zakázky: Stavební práce	2 531,88	96,80	2 515,70	98,22
Předpokládaná finanční hodnota zahájených ZD v podlimitním režimu celkem:	2 615,67	100,00	2 561,14	100,00

Zdroj: VVZ; CZ02 – Oznámení o zahájení zadávacího řízení v podlimitním režimu; vlastní zpracování

V souvislosti s vyčíslením předpokládané finanční hodnoty je nutné podotknout, že v několika případech nebyla předpokládaná hodnota zakázky zveřejněna. Tuto skutečnost zachycuje tabulka č. 16. Lze ovšem předpokládat, že tato nepřesnost nemůže mít výrazný vliv na již stanovené podíly jednotlivých druhů veřejných zakázek v celkovém vzorku zahájených zadávacích řízení zapojených do průzkumu.

Tabulka 16 Nezveřejněná finanční hodnota zahájeného zadávacího řízení

	Období od 1. 9. do 30. 9. 2019		Období od 1. 9. do 30. 9. 2020	
	Absolutní četnost	Relativní četnost (%)	Absolutní četnost	Relativní četnost (%)
Druh zakázky: Dodávky	0	0,0	4	33,33
Druh zakázky: Služby	1	11,1	2	16,67
Druh zakázky: Stavební práce	8	88,9	6	50,00
Počet zahájených zadávacích řízení v podlimitním režimu s nezveřejněnou předpokládanou finanční hodnotou zakázky celkem:	9	100,00	12	100,00

Zdroj: VVZ; CZ02 – Oznámení o zahájení zadávacího řízení v podlimitním režimu; vlastní zpracování

Předpokládanou finanční hodnotou veřejné zakázky je zadavatelem předpokládaná výše úplaty za plnění veřejné zakázky vyjádřená v penězích. Předpokládaná hodnota se podle § 16, odst. 5 ZZVV stanoví k okamžiku zahájení zadávacího řízení nebo k okamžiku zadání veřejné zakázky, pokud nebyla zadána v zadávacím řízení.

Předpokládanou hodnotu veřejné zakázky zadavatel stanoví na základě údajů a informací o zakázkách stejného či podobného předmětu plnění. Nemá-li zadavatel k dispozici takové údaje nebo informace, vychází z informací získaných průzkumem trhu, předběžnými tržními konzultacemi nebo jiným vhodným způsobem. (zákon č. 134/2016 Sb., § 16)

4.2 Analýza dat

Dne 31. 5. 2016 byla ve Sbírce zákonů publikována vyhláška č. 168/2016 Sb., o uveřejňování formulářů pro účely ZZVZ a náležitostech profilu zadavatele.

Věstník veřejných zakázek jako centrální adresa je jednotným místem pro uveřejňování základních informací o veřejných zakázkách, které jsou zadávány v souladu se ZZVZ (§ 212). Správcem věstníku veřejných zakázek je Ministerstvo pro místní rozvoj. Základní informace o funkcionalitách a ovládání Věstníku veřejných zakázek a další metodické pokyny jsou k nalezení v sekci „Nápověda a dokumentace“. Zadavatel má k dispozici přesné vodítko, jaké údaje je povinen v souvislosti se zadáváním výběrového řízení uveřejnit. Centrální adresa bohužel umožňuje zadavatelům uvádět jen informace, které jim vyhovují, ale na druhou stranu tyto informace již nejdou dodatečně upravit ani změnit. Vše je tedy snadno přezkoumatelné. Pochybení při zadávání veřejných zakázek lze zkoumat s odstupem až pěti let. Dohled nad zadáváním veřejných zakázek vykonává Úřad pro ochranu hospodářské soutěže.

4.2.1 Analýza zveřejňovaných zadávacích údajů

Data získaná z VVZ byla podrobena analýze nejprve pro vybrané období v roce 2019. Získané základní zadávací údaje byly ověřovány, pro přehlednost byly kódovány a tříděny v tabulce č. 17, 18 a 19. Dalšímu šetření byla podrobena data, která jsou v tabulce č. 17, 18 a 19 uvedena tučným písmem, a výstupy šetření jsou znázorněny následně příslušným grafem.

Tabulka 17 Zveřejněné údaje ve VVZ u vzorku VZ v 09/2019, oddíl I.

	Období od 1. 9. do 30. 9. 2019	Absolutní četnost	Relativní četnost¹⁰ (%)
Formulář	Druh formuláře: CZ02 (celkem)	100	100,00
	Evidenční číslo formuláře, evidenční číslo zakázky	100	100,00
	Stav, datum uveřejnění ve VVZ	100	100,00
Zadavatel	I. 1) Název a adresa zadavatele	100	100,00
	I. 2) Komunikace (URL adresa)	100	100,00

Zdroj: VVZ; vlastní zpracování

¹⁰ Vztaheno k celkovému počtu zahájených zadávacích řízení v daném období (viz první řádek „celkem“)

Tabulka 18 Zveřejněné údaje ve VVZ u vzorku VZ v 09/2019, oddíl II.

	Období od 1. 9. do 30. 9. 2019	Absolutní četnost	Relativní četnost¹¹ (%)
Předmět zakázky 1. Popis	II. 1.1) Název zakázky	100	100,00
	II. 1.2) Druh zakázky a místo provedení	100	100,00
	II. 1.3) Stručný popis	100	100,00
	II. 1.4) Informace o variantách	0	0,00
	II. 1.5) Informace o vyhrazené veřejné zakázce	0	0,00
	II. 1.6) Informace o rámcové smlouvě nebo DNS	0	0,00
	II. 1.7) Informace o rámcové smlouvě	0	0,00
	II. 1.8) Informace o financování z prostředků EU	24	24,00
2. Rozsah	II. 2.1) Celková předpokládaná hodnota	91	91,00
3. Časový rámec	II. 3.1) Doba trvání zakázky, rámcové smlouvy či DNS	100	100,00
4. Info o částech	II. 4.1) Dělení na části	100	100,00
5. Popis části	II. 5.1) Název části	5	5,00
	II. 5.2) Popis části zakázky	5	5,00
	II. 5.3) Dodatečné CPV a NUTS kódy	5	5,00
	II. 5.4) Předpokládaná hodnota části	5	5,00
	II. 5.5) Údaj o době trvání nebo datu zahájení/dokončení	5	5,00
	II. 5.6) Údaj o hodnoticích kritériích (jsou-li v části odlišná)	5	5,00
	II. 5.7) Údaj o lhůtě doručení nabídky (je-li v části odlišná)	5	5,00
	II. 5.8) Údaj o podmínkách pro otevírání obálek	5	5,00

Zdroj: VVZ; vlastní zpracování

¹¹ Vztaženo k celkovému počtu zahájených zadávacích řízení v daném období (viz první řádek „celkem“)

Tabulka 19 Zveřejněné údaje ve VVZ u vzorku VZ v 09/2019, oddíl III.

	Období od 1. 9. do 30. 9. 2019	Absolutní četnost	Relativní četnost ¹² (%)
Řízení 1. Popis	III. 1.1) Druh řízení	100	100,00
	III. 1.2) Omezení počtu zájemců, kteří budou vyzváni k účasti v nabídkovém řízení	0	0,00
2. Hodnoticí kritéria	III. 2.1) Hodnoticí kritéria	100	100,00
	III. 2.2) Informace o elektronické aukci	3	3,00
3. Administrativní informace	III. 3.1) Lhůta pro doručení nabídek	100	100,00
	III. 3.2) Jazyk pro podání nabídky	100	100,00
	III. 3.4) Podmínky pro otevírání nabídek	79	79,00
Oddíl V. Doplňující informace	V. 1) Další informace	32	32,00
	V. 2) Datum odeslání tohoto oznámení	100	100,00

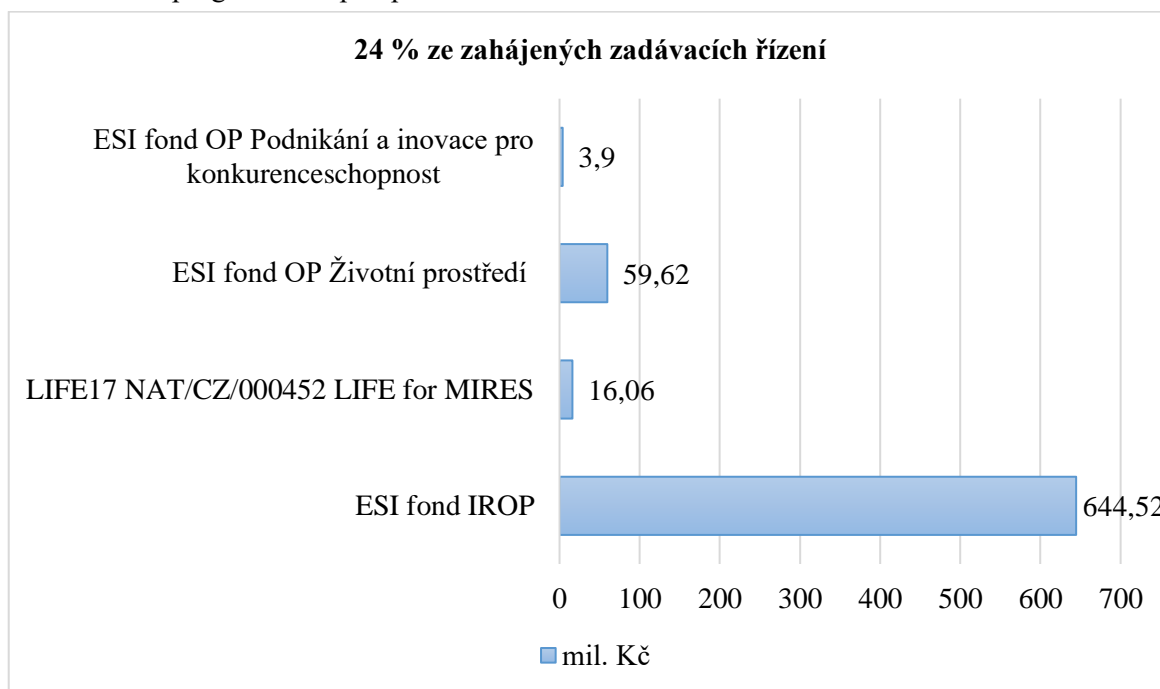
Zdroj: VVZ; vlastní zpracování

Základní zadávací údaje, jako jsou informace o zadavateli, název a popis předmětu zakázky, doba trvání zakázky, druh řízení, hodnoticí kritéria a lhůty pro podání nabídek byly zveřejněny u všech zahájených zadávacích řízení, tedy u 100 %.

Některé veřejné zakázky budou spolufinancované z prostředků Evropské unie. U vzorku v období září 2019 to představovalo 24 % z celkového počtu zahájených zadávacích řízení. Průzkumem bylo zjištěno, že se bude jednat o prostředky z Evropského strukturálního investičního fondu. Největší podíl co do počtu výskytu představuje Integrovaný regionální operační program (IROP). Tento národní operační program řídí Ministerstvo pro místní rozvoj ČR. Jak je patrné z grafu č. 1, podíl IROP byl i z pohledu předpokládaného finančního objemu zahájených zadávacích řízení v příslušném vzorku veřejných zakázek nejvýraznější.

¹² Vztaženo k celkovému počtu zahájených zadávacích řízení v daném období (viz první řádek „celkem“)

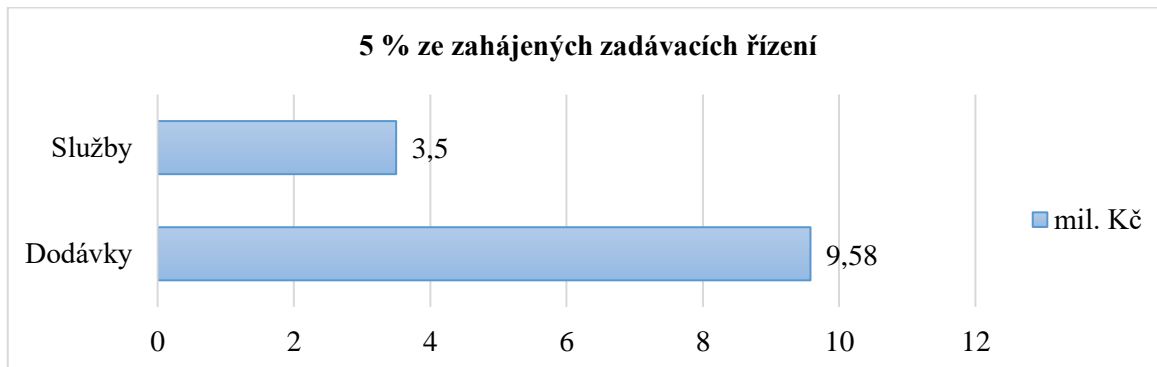
Graf 1 Podíl programů EU při spolufinancování v 09/2019

Zdroj: vlastní zpracování

Zadavatel může předmět plnění veřejné zakázky rozdělit na několik samostatně posuzovaných částí. V září 2019 bylo členění předmětu plnění uplatněno v 5 % z celkového počtu zahájených zadávacích řízení. Větší podíl co do počtu výskytu i podle předpokládané hodnoty zahájeného zadávacího řízení představovaly veřejné zakázky na dodávky, viz graf č. 2. V případě dodávek se jednalo o členění podle druhu dodávaného zařízení či zboží, v případě služeb bylo členění předmětu plnění ve smyslu charakteru požadované služby.

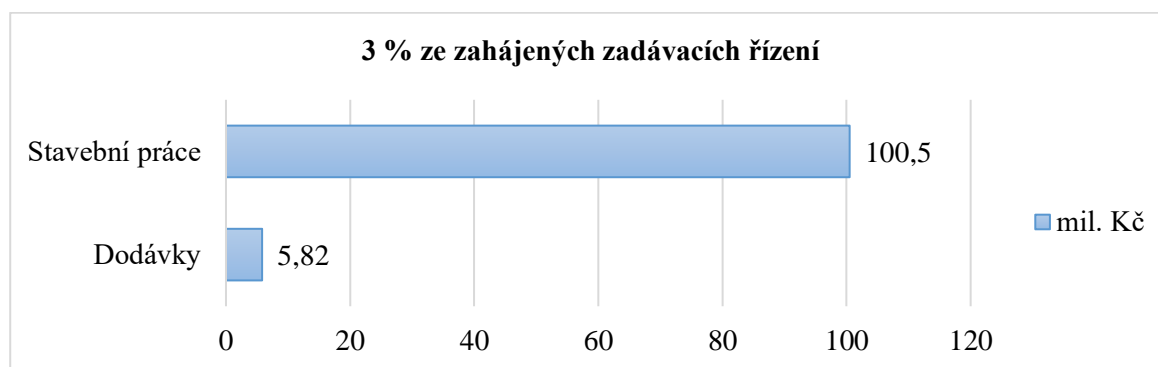
Graf 2 Předmět plnění členěný na části v 09/2019

Zdroj: vlastní zpracování

V období 09/2019 obsahovala 3 % zahájených zadávacích řízení z celkového počtu zahájených zadávacích řízení informaci o použití elektronické aukce. Pokud zadavatel v zadávací dokumentaci stanovil, že nabídky budou hodnoceny na základě nejnižší nabídkové ceny, může si podle ZZVZ (§ 120), také vyhradit, že po hodnocení nabídek provede elektronickou aukci. Větší podíl co do počtu výskytu tohoto parametru představovaly veřejné zakázky na dodávky. Ovšem podle předpokládané hodnoty veřejné zakázky větší podíl představuje zahájené zadávací řízení na stavební práce, byť se jednalo v tomto případě pouze o jedno zadávací řízení, viz graf č. 3. K této zakázce na stavební práce se také váže spolufinancování z prostředků Evropské unie.

Graf 3 Elektronická aukce v 09/2019

Zdroj: vlastní zpracování

Data získaná z VVZ pro vybrané období v roce 2020 byla podrobena analýze. Získané základní zadávací údaje byly ověřovány, pro přehlednost byly kódovány a tříděny v tabulce č. 20, 21 a 22. Dalšímu šetření byla podrobena data, která jsou v tabulce č. 20, 21 a 22 uvedena tučným písmem, výstupy šetření jsou znázorněny následně příslušným grafem.

Tabulka 20 Zveřejněné údaje ve VVZ u vzorku VZ v 09/2020, oddíl I.

	Období od 1. 9. do 30. 9. 2020	Absolutní četnost	Relativní četnost¹³ (%)
Formulář	Druh formuláře: CZ02 (celkem)	88	100,00
	Evidenční číslo formuláře, evidenční číslo zakázky	88	100,00
	Stav, datum uveřejnění ve VVZ	88	100,00
Zadavatel	I. 1) Název a adresa zadavatele	88	100,00
	I. 2) Komunikace (URL adresa)	88	100,00

Zdroj: VVZ; vlastní zpracování

Tabulka 21 Zveřejněné údaje ve VVZ u vzorku VZ v 09/2020, oddíl III.

	Období od 1. 9. do 30. 9. 2020	Absolutní četnost	Relativní četnost¹⁴ (%)
Řízení 1. Popis	III. 1.1) Druh řízení	88	100,00
	III. 1.2) Omezení počtu zájemců, kteří budou vyzváni k účasti v nabídkovém řízení	0	0,00
2. Hodnoticí kritéria	III. 2.1) Hodnoticí kritéria	88	100,00
	III. 2.2) Informace o elektronické aukci	1	1,14
3. Administrativní informace	III. 3.1) Lhůta pro doručení nabídek	88	100,00
	III. 3.2) Jazyk pro podání nabídky	88	100,00
	III. 3.4) Podmínky pro otevírání nabídek	64	72,73
Oddíl V. Doplňující informace	V. 1) Další informace	19	21,59
	V. 2) Datum odeslání tohoto oznámení	88	100,00

Zdroj: VVZ; vlastní zpracování

¹³ Vztaheno k celkovému počtu zahájených zadávacích řízení v daném období (viz první řádek „celkem“)

¹⁴ Vztaheno k celkovému počtu zahájených zadávacích řízení v daném období (viz první řádek „celkem“)

Tabulka 22 Zveřejněné údaje ve VVZ u vzorku VZ v 09/2020, oddíl II.

	Období od 1. 9. do 30. 9. 2020	Absolutní četnost	Relativní četnost ¹⁵ (%)
Předmět zakázky 1. Popis	II. 1.1) Název zakázky	88	100,00
	II. 1.2) Druh zakázky a místo provedení plnění	88	100,00
	II. 1.3) Stručný popis	88	100,00
	II. 1.4) Informace o variantách	0	0,00
	II. 1.5) Informace o vyhrazené veřejné zakázce	0	0,00
	II. 1.6) Informace o rámcové smlouvě nebo DNS	3	3,41
	II. 1.7) Informace o rámcové smlouvě	3	3,41
		II. 1.8) Informace o financování z prostředků EU	21
2. Rozsah	II. 2.1) Celková předpokládaná hodnota	76	86,36
3. Časový rámec	II. 3.1) Doba trvání zakázky, rámcové smlouvy či DNS	88	100,00
4. Info o částech	II. 4.1) Dělení na části	88	100,00
5. Popis části	II. 5.1) Název části	4	4,54
	II. 5.2) Popis části zakázky	4	4,54
	II. 5.3) Dodatečné CPV a NUTS kódy	4	4,54
	II. 5.4) Předpokládaná hodnota části	4	4,54
	II. 5.5) Údaj o době trvání nebo datu zahájení/dokončení	2	2,27
	II. 5.6) Údaj o hodnoticích kritériích (jsou-li v části odlišná)	3	3,41
	II. 5.7) Údaj o lhůtě doručení nabídky (je-li v části odlišná)	4	4,54
	II. 5.8) Údaj o podmínkách pro otevírání obálek	0	0,00

Zdroj: VVZ; vlastní zpracování

Také v roce 2020 byly základní údaje jako informace o zadavateli, název a popis předmětu zakázky, doba trvání zakázky, druh řízení, hodnoticí kritéria a lhůty pro podání nabídek zveřejněny u všech zahájených zadávacích řízení, tedy u 100 %.

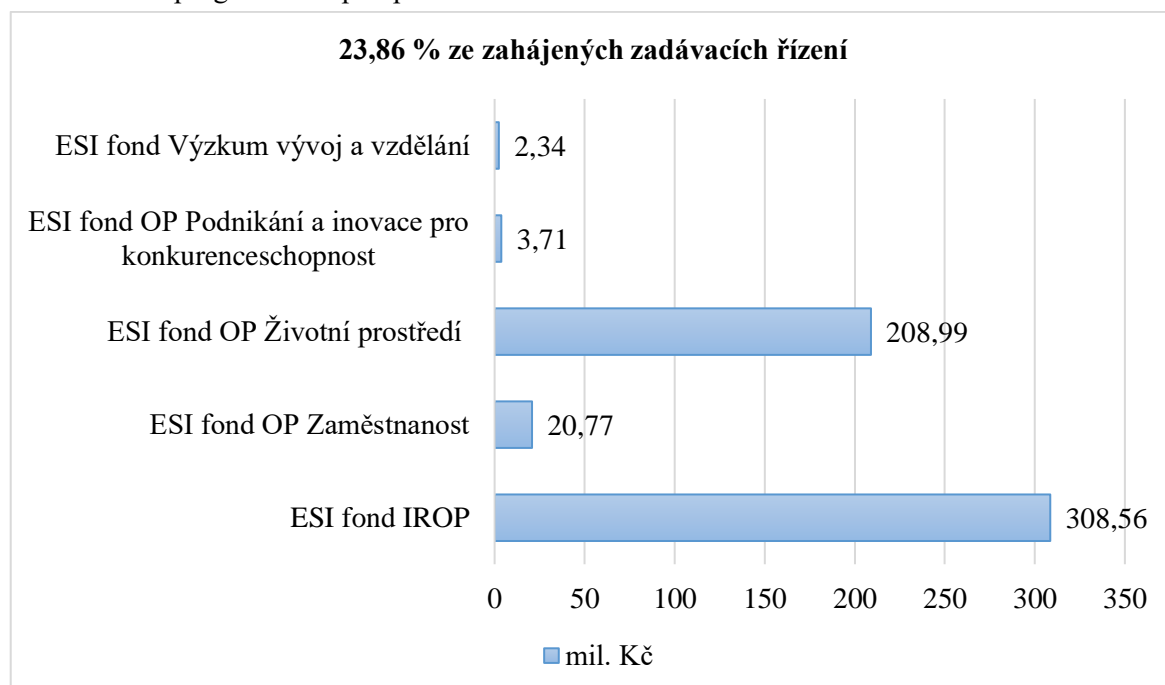
¹⁵ Vztaheno k celkovému počtu zahájených zadávacích řízení v daném období (viz první řádek „celkem“)

Bylo uvedeno, že některé veřejné zakázky budou spolufinancované z prostředků Evropské unie. U vzorku v období září 2020 to představovalo 23,86 % z celkového počtu zadávacích řízení zahájených v tomto období. Průzkumem bylo zjištěno, že se bude jednat o prostředky z Evropského strukturálního investičního fondu. O největší podíl co do počtu výskytu se dělil Integrovaný regionální operační program (IROP) s Operačním programem Životní prostředí (OPŽP). Z pohledu předpokládaného finančního objemu v příslušném vzorku veřejných zakázek byl v čele podíl IROP, jak je patrné v grafu č. 4.

Je nutné podotknout, že v grafu č. 4 se vyskytuje určitá nepřesnost. Do posuzované skupiny bylo zahrnuto několik zadávacích řízení bez zveřejněné předpokládané finanční hodnoty, a to v případě:

- ESI fondu Podnikání a inovace pro konkurenceschopnost – dvě zadávací řízení s nezveřejněnou finanční hodnotou;
- ESI fond Životní prostředí – jedno zadávací řízení s nezveřejněnou finanční hodnotou;
- ESI fond IROP – jedno zadávací řízení s nezveřejněnou finanční hodnotou.

Graf 4 Podíl programů EU při spolufinancování v 09/2020

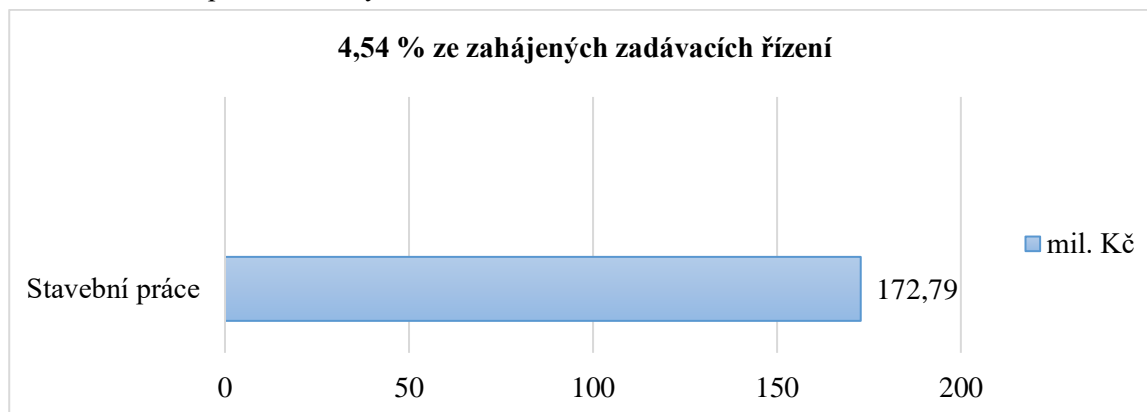

Zdroj: vlastní zpracování

Rozdělení předmětu plnění veřejné zakázky na několik samostatně posuzovaných částí bylo zadavateli uplatněno také v září 2020. Tento typ zadávacího řízení se vyskytl ve

třech případech a představoval 4,54 % z celkového počtu zahájených zadávacích řízení. Jednalo se výhradně o veřejné zakázky na stavební práce, viz graf č. 5. Členění v zahájeném zadávacím řízení se provádělo podle lokalit nebo podle stavebních objektů.

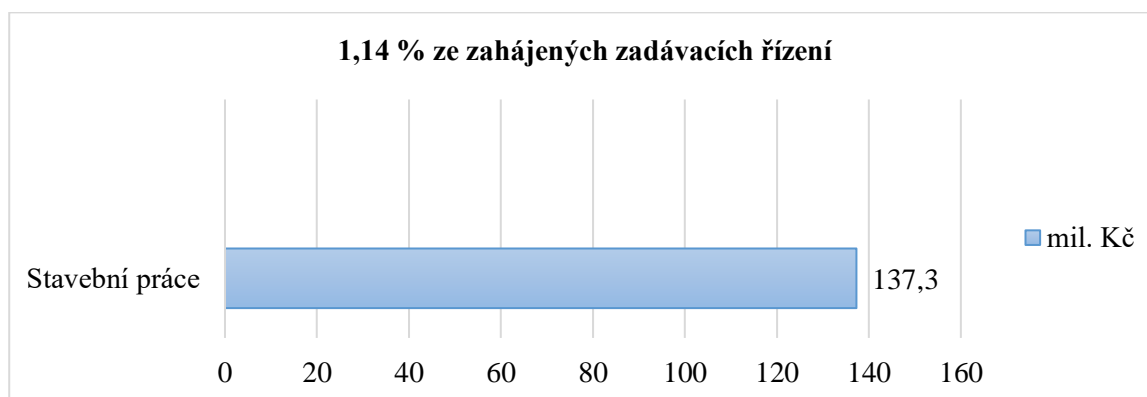
Graf 5 Předmět plnění členěný na části v 09/2020

Zdroj: vlastní zpracování

V období 09/2020 obsahovalo pouze jedno zahájené zadávací řízení informaci o použití elektronické aukce. V relativním vyjádření to představovalo 1,14 % z celkového počtu zahájených zadávacích řízení. Jednalo se o zadávací řízení na stavební práce, na které se nevázovalo spolufinancování z prostředků Evropské unie, viz graf č. 6.

Graf 6 Elektronická aukce v 09/2020

Zdroj: vlastní zpracování

4.2.2 Analýza poskytování zadávací dokumentace

Prostřednictvím profilu zadavatele ve smyslu ZZVZ (§ 28) jsou zadavatelem realizovány zadávací postupy a je uchovávána dokumentace o veřejných zakázkách.

Profil zadavatele je elektronický nástroj, na němž zadavatel uveřejňuje informace a dokumenty ke svým veřejným zakázkám způsobem, který umožňuje neomezený dálkový přístup. Internetová adresa profilu zadavatele musí být uveřejněna ve Věstníku veřejných zakázek. Základní vybrané informace o veřejné zakázce uveřejněné na profilu zadavatele musí mít podobu strukturovaných dat, jejichž základní popis je stanoven vyhláškou Ministerstva pro místní rozvoj (IS VZ, 2020).

Použitý elektronický nástroj musí být zcela v souladu s platnou legislativou, tj. se ZZVZ (§ 213), a musí být certifikován podle vyhlášky č. 260/2016 Sb., o stanovení podrobnějších podmínek týkajících se elektronických nástrojů, elektronických úkonů při zadávání veřejných zakázek a certifikátu shody.

„Splnění požadavků na elektronický nástroj lze vždy prokázat certifikátem shody, který vydal subjekt posuzování shody akreditovaný Českým institutem pro akreditaci, o. p. s.“ (IS VZ, 2020)

Součástí formuláře „CZ02 – Oznámení o zahájení podlimitního zadávacího řízení“ je v Oddílu I. v části I. 1) zveřejněna informace o internetové adrese zadavatele, a to v členění:

- Hlavní adresa (URL) – pokud je dostupná, povinně se uvede obecná (základní) adresa webových stránek zadavatele.
- Adresa profilu zadavatele (URL) – povinně se uvede adresa platného profilu zadavatele, tj. webových stránek zadavatele, kde jsou umístěny informace o veřejné zakázce.

V Oddílu I. v části I. 2) je zveřejněna informace, jakým způsobem bude poskytnuta zadávací dokumentace zadavatelem. Zadavatel může volit z těchto variant:

- Zadávací dokumentace (nebo její textová část) bude poskytnuta neomezeným a přímým dálkovým přístupem, a to bezplatně na (URL).
- Zaslání neuveřejněné části zadávací dokumentace lze požadovat na uvedené adrese zadavatele.

Ve zvoleném vzorku zahájených zadávacích řízení bylo v období od 1. 9. do 30. 9. 2019 identifikováno devět použitých elektronických nástrojů a do tabulky č. 23 byla vytříděna četnost použití jednotlivého elektronického nástroje / profilu zadavatele.

Tabulka 23 Zadávací dokumentace na profilu zadavatele v 09/2019

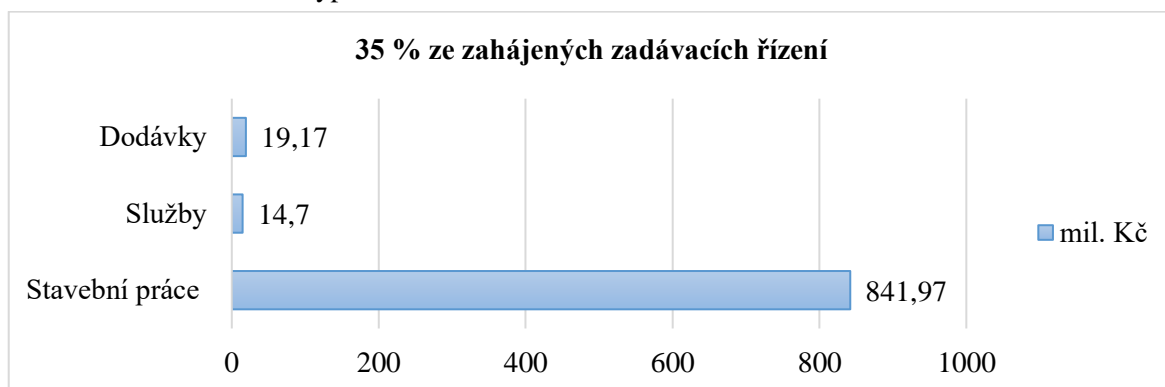
Elektronický nástroj / profil zadavatele	Počet zadavatelů	Počet zadavatelů	Počet zahájených zadávacích řízení	Počet zahájených zadávacích řízení
	Absolutní četnost	Relativní četnost (%)	Absolutní četnost	Relativní četnost (%)
eVEZA	1	1,33	1	1,00
E-ZAK	19	25,33	19	19,00
eZAKAZKY	4	5,33	6	6,00
NEN.NIPEZ	24	32,00	35	35,00
JOSEPHINE proebiz	1	1,33	1	1,00
profilzadavatele.cz	2	2,67	2	2,00
Stavebnionline.cz	1	1,33	1	1,00
Tender arena (+ egordion)	13	17,33	22	22,00
vhodne-uverejneni.cz	10	13,33	13	13,00
Celkem	75	100,00 %	100	100,00 %

Zdroj: vlastní zpracování

V daném období roku 2019 nejvíce zadavatelů zveřejnilo svou zadávací dokumentaci na profilu založeném v elektronickém prostředí NEN.NIPEZ. Prostředí Národního elektronického nástroje použilo 32 % zadavatelů. Druhým často používaným elektronickým nástrojem bylo prostředí E-ZAK, které volilo 25,33 % zadavatelů. Třetím v pořadí z pohledu četnosti výskytu byl elektronický portál Tender arena s relativní četností 17,33 % z celkového počtu zadavatelů v daném období.

V grafu č. 7, 8 a 9 je zachyceno rozložení četnosti zahájených zadávacích řízení podle předmětu plnění zakázky, v souvislosti na použitém profilu zadavatele v září 2019.

Graf 7 Profil zadavatele typu NEN.NIPEZ v 09/2019

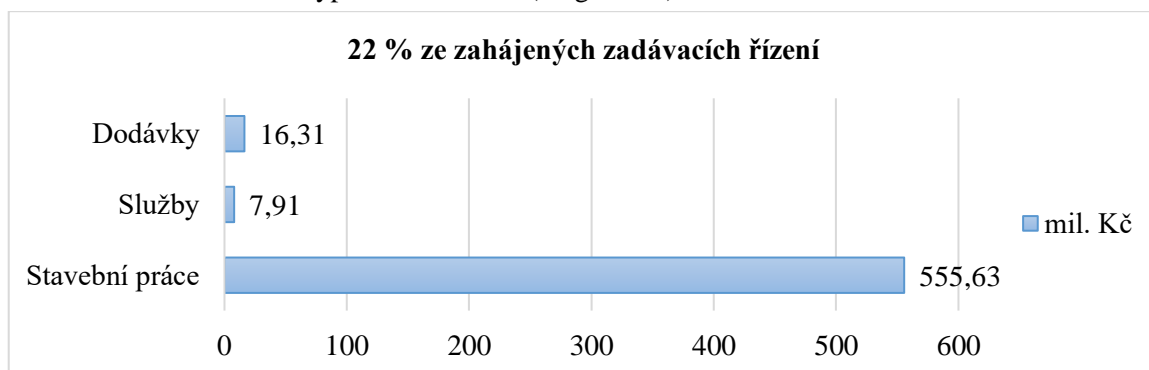

Zdroj: vlastní zpracování

V grafu č. 7 se vyskytuje určitá nepřesnost. Do posuzované skupiny bylo zahrnuto několik zadávacích řízení bez zveřejněné předpokládané finanční hodnoty, a to v případě:

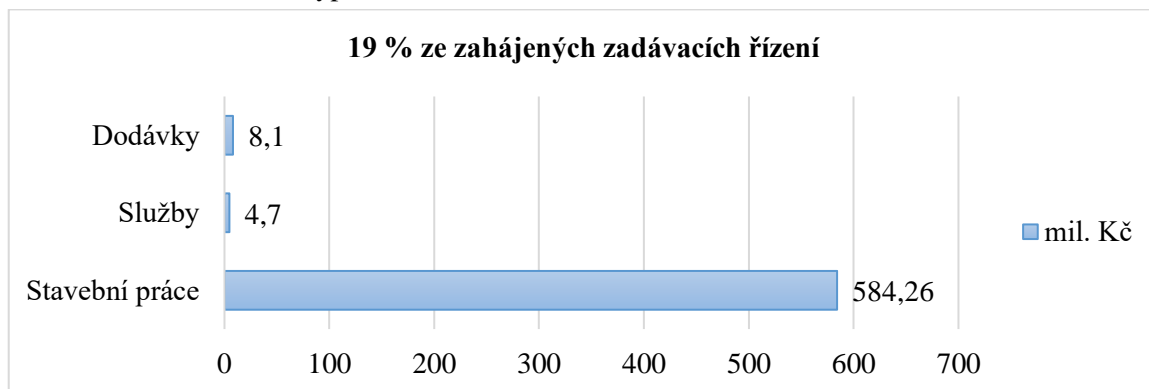
- Služby – jedno zadávací řízení s nezveřejněnou finanční hodnotou;
- Stavební práce – dvě zadávací řízení s nezveřejněnou finanční hodnotou.

Graf 8 Profil zadavatele typu Tender arena (+ egordion) v 09/2019

Zdroj: vlastní zpracování

Graf 9 Profil zadavatele typu E-ZAK v 09/2019

Zdroj: vlastní zpracování

V grafu č. 9 se vyskytuje určitá nepřesnost. Do posuzované skupiny bylo zahrnuto několik zadávacích řízení bez zveřejněné předpokládané finanční hodnoty, a to v případě:

- Stavební práce – pět zadávacích řízení s nezveřejněnou finanční hodnotou.

Ve zvoleném vzorku zahájených zadávacích řízení bylo v období od 1. 9. do 30. 9. 2020 identifikováno osm použitých elektronických nástrojů. Do tabulky č. 24 byla vytržena četnost použití jednotlivého elektronického nástroje / profilu zadavatele.

Tabulka 24 Zadávací dokumentace na profilu zadavatele v 09/2020

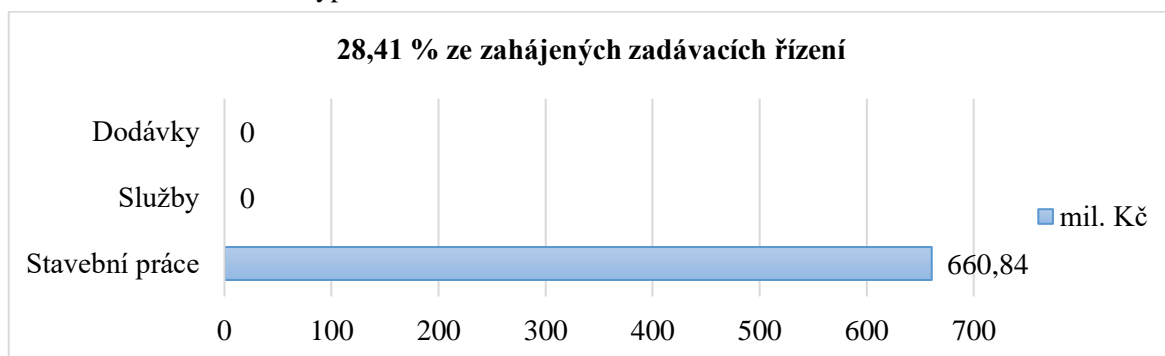
Elektronický nástroj / profil zadavatele	Počet zadavatelů		Počet zahájených zadávacích řízení	
	Absolutní četnost	Relativní četnost (%)	Absolutní četnost	Relativní četnost (%)
eVEZA	1	1,31	1	1,14
E-ZAK	21	27,63	26	29,55
eZAKAZKY	3	3,94	3	3,41
NEN.NIPEZ	23	30,26	25	28,41
PROFILY-zadavatele proebiz	1	1,31	1	1,14
profilzadavatele.cz	2	2,63	2	2,27
Tender arena (+ egordion)	14	18,42	19	21,59
vhodne-uverejneni.cz	11	14,47	11	12,50
Celkem	76	100,00 %	88	100,00 %

Zdroj: vlastní zpracování

V daném období roku 2020 nejvíce zadavatelů zveřejnilo svou zadávací dokumentaci také na profilu založeném v elektronickém prostředí NEN.NIPEZ. Prostředí Národního elektronického nástroje použilo 30,26 % zadavatelů. Druhým často používaným elektronickým nástrojem bylo prostředí E-ZAK, které volilo 27,63 % zadavatelů. Třetím v pořadí z pohledu četnosti výskytu byl elektronický portál Tender arena s relativní četností 18,42 % z celkového počtu zadavatelů v daném období.

V grafu č. 10, 11 a 12 je zachyceno rozložení četnosti zahájených zadávacích řízení podle předmětu plnění zakázky v souvislosti na použitém profilu zadavatele v září 2020.

Graf 10 Profil zadavatele typu NEN.NIPEZ v 09/2020

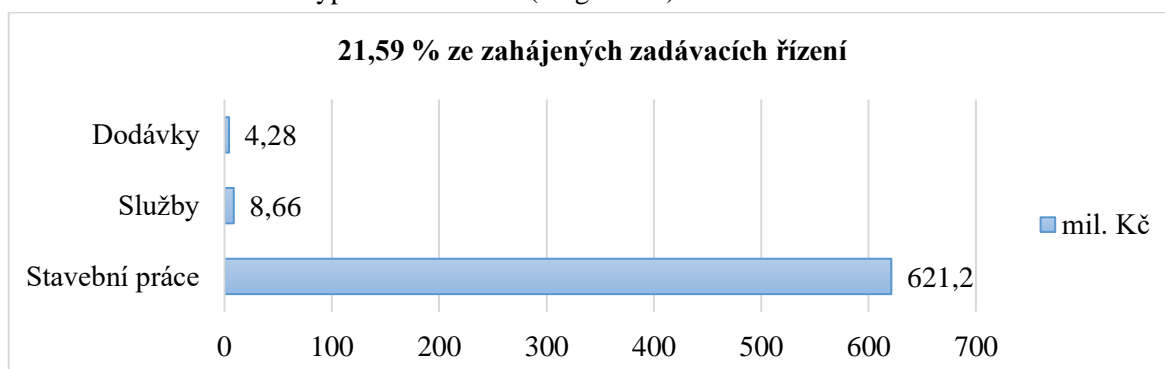

Zdroj: vlastní zpracování

V grafu č. 10 se vyskytuje určitá nepřesnost. Do posuzované skupiny bylo zahrnuto několik zadávacích řízení bez zveřejněné předpokládané finanční hodnoty, a to v případě:

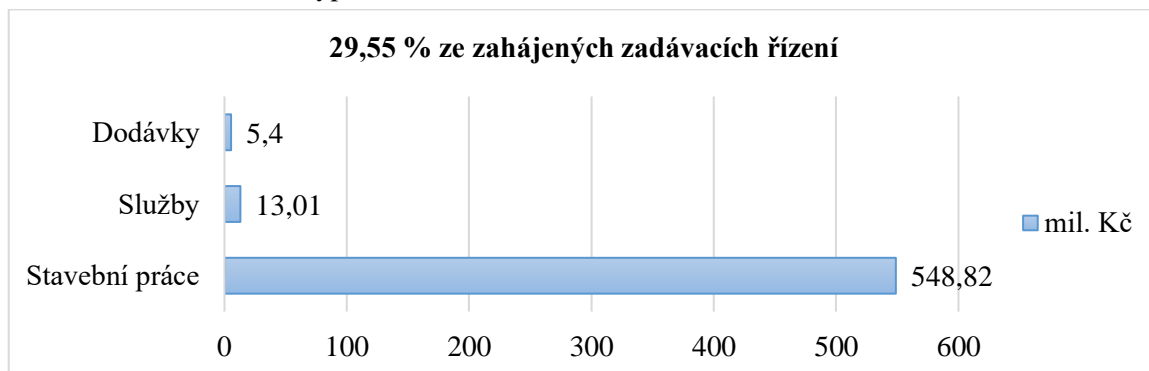
- Dodávky – čtyři zadávací řízení s nezveřejněnou finanční hodnotou;
- Služby – jedno zadávací řízení s nezveřejněnou finanční hodnotou;
- Stavební práce – dvě zadávací řízení s nezveřejněnou finanční hodnotou.

Graf 11 Profil zadavatele typu Tender arena (+ egordion) v 09/2020

Zdroj: vlastní zpracování

Graf 12 Profil zadavatele typu E-ZAK v 09/2020

Zdroj: vlastní zpracování

V grafu č. 12 se vyskytuje určitá nepřesnost. Do posuzované skupiny bylo zahrnuto několik zadávacích řízení bez zveřejněné předpokládané finanční hodnoty, a to v případě:

- Služby – jedno zadávací řízení s nezveřejněnou finanční hodnotou;
- Stavební práce – jedno zadávací řízení s nezveřejněnou finanční hodnotou.

4.2.3 Analýza volby druhu zadávacího řízení

Volba druhu zadávacího řízení v období od 1. 9. do 30. 9. 2019 byla šetřením vytríděna do tabulky č. 25. Prostřednictvím otevřeného řízení bylo ve zvoleném období v roce 2019 alokováno 1 819,20 mil. Kč, což představuje 69,55 % z celkové předpokládané hodnoty zahájených zadávacích řízení v období září 2019. Druhou volbou v pořadí bylo užší řízení, ve kterém mohou podat nabídku pouze zadavatelem vybraní zájemci. Ve zvoleném období v roce 2019 bylo alokováno prostřednictvím užšího řízení 793,72 mil. Kč, což představuje 30,34 % z celkové předpokládané hodnoty zahájených zadávacích řízení v období září 2019.

Tabulka 25 Struktura podlimitních zadávacích řízení v 09/2019

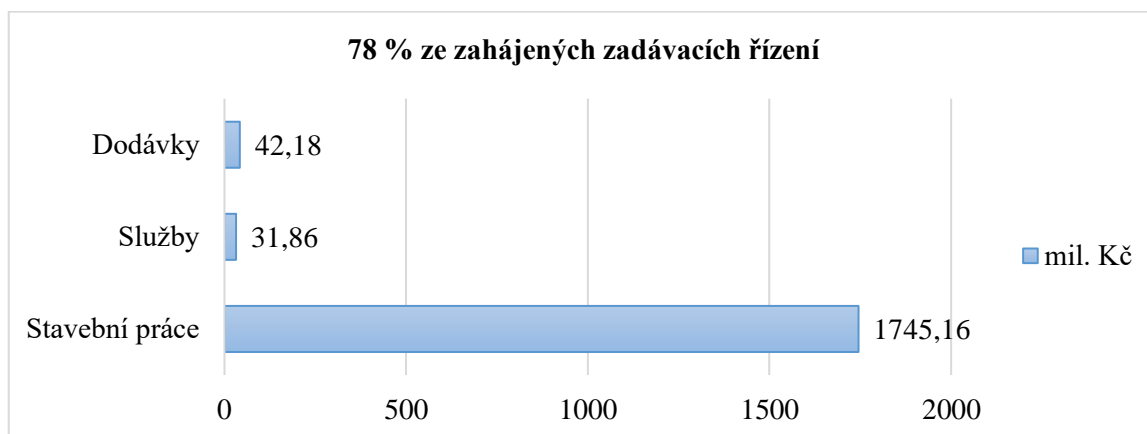
Druh zadávacího řízení	Veřejní zadavatelé			
	Počet zahájených VZ	Podíl zahájených VZ v %	Hodnota VZ v mil. Kč	Podíl na hodnotě v %
Otevřené řízení	78	78	1 819,20	69,55
Užší řízení	21	21	793,72	30,34
Řízení se soutěžním dialogem	1	1	2,75	0,11
Celkem	100	100,00 %	2 615,67	100,00 %

Zdroj: Informační systém VZ; Věstník veřejných zakázek; vlastní zpracování

Podíl otevřených řízení na celkovém počtu zahájených zadávacích řízení dosahoval v relativním vyjádření 78 %. Otevřené řízení je nejobecnějším druhem řízení. V tomto řízení mohou podat nabídku všichni dodavatelé, kteří mají zájem. V grafu č. 13 bylo znázorněno rozložení zahájených zadávacích řízení v otevřeném řízení podle předmětu plnění. V grafu č. 13 se opět vyskytuje nepřesnost. Do posuzované skupiny bylo zahrnuto několik zadávacích řízení bez zveřejněné předpokládané finanční hodnoty, a to v případě:

- Služby – jedno zadávací řízení s nezveřejněnou finanční hodnotou;
- Stavební práce – sedm zadávacích řízení s nezveřejněnou finanční hodnotou.

Graf 13 Otevřené řízení v 09/2019

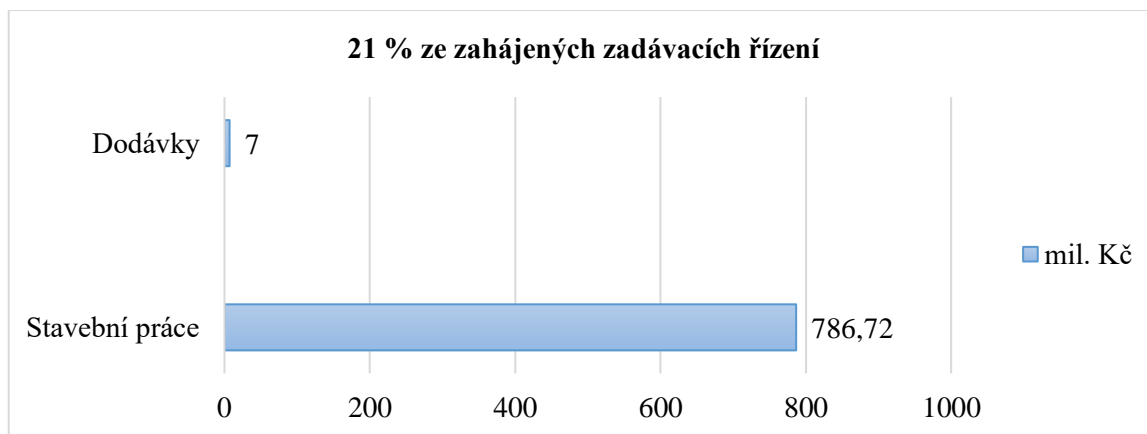

Zdroj: vlastní zpracování

Podíl užších řízení na celkovém počtu zahájených zadávacích řízení dosahoval v relativním vyjádření 21 %. V grafu č. 14 bylo znázorněno rozložení zahájených zadávacích řízení v užším řízení podle předmětu plnění. V grafu č. 14 se také vyskytuje nepřesnost. Do posuzované skupiny bylo zahrnuto zadávací řízení bez zveřejněné předpokládané finanční hodnoty, a to v případě:

- Stavební práce – jedno zadávací řízení s nezveřejněnou finanční hodnotou.

Graf 14 Užší řízení v 09/2019

Zdroj: vlastní zpracování

Volba druhu zadávacího řízení v období od 1. 9. do 30. 9. 2020 byla na základě šetření vytríděna do tabulky č. 26. Prostřednictvím otevřeného řízení bylo ve zvoleném období v roce 2020 alokováno 1 677,27 mil. Kč, což představuje 65,49 % z celkové předpokládané hodnoty zahájených zadávacích řízení v období září 2020. Druhou volbou v pořadí bylo užší řízení, ve kterém mohou podat nabídku pouze zadavatelem vybraní

zájemci. Ve zvoleném období v roce 2020 bylo alokováno prostřednictvím užšího řízení 881,48 mil. Kč, což představuje 34,42 % z celkové předpokládané hodnoty zahájených zadávacích řízení v období září 2020.

Tabulka 26 Struktura podlimitních zadávacích řízení v 09/2020

Druh zadávacího řízení	Veřejní zadavatelé			
	Počet zahájených VZ	Podíl zahájených VZ v %	Hodnota VZ v mil. Kč	Podíl na hodnotě v %
Otevřené řízení	64	72,73	1 677,27	65,49
Užší řízení	23	26,14	881,48	34,42
Řízení se soutěžním dialogem	1	1,14	2,39	0,09
Celkem	88	100,00 %	2 561,14	100,00 %

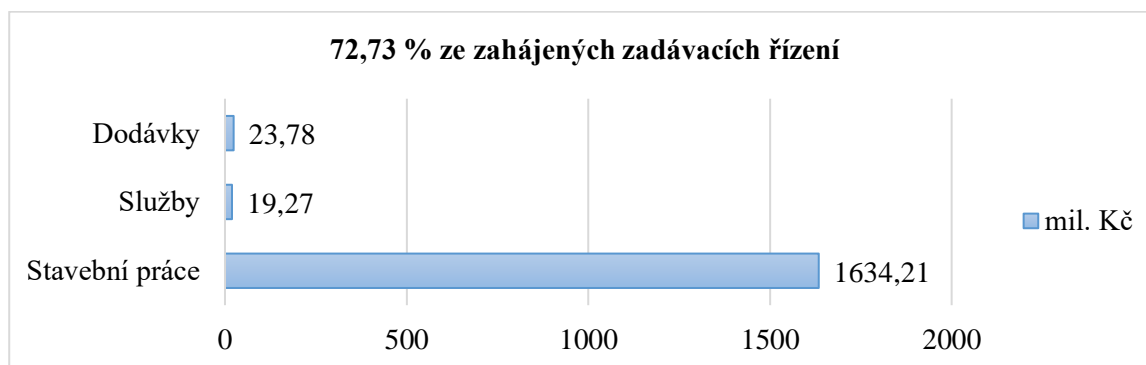
Zdroj: Informační systém VZ; Věstník veřejných zakázek; vlastní zpracování

Podíl otevřených řízení na celkovém počtu zahájených zadávacích řízení dosahoval v relativním vyjádření 72,73 %. Otevřené řízení je nejobecnějším druhem řízení. V tomto řízení mohou podat nabídku všichni dodavatelé, kteří mají zájem. V grafu č. 15 bylo znázorněno rozložení zahájených zadávacích řízení v otevřeném řízení podle předmětu plnění.

V grafu č. 15 se opět vyskytuje nepřesnost. Do posuzované skupiny bylo zahrnuto několik zadávacích řízení bez zveřejněné předpokládané finanční hodnoty, a to v případě:

- Dodávky – čtyři zadávací řízení s nezveřejněnou finanční hodnotou;
- Služby – dvě zadávací řízení s nezveřejněnou finanční hodnotou;
- Stavební práce – čtyři zadávací řízení s nezveřejněnou finanční hodnotou.

Graf 15 Otevřené řízení v 09/2020

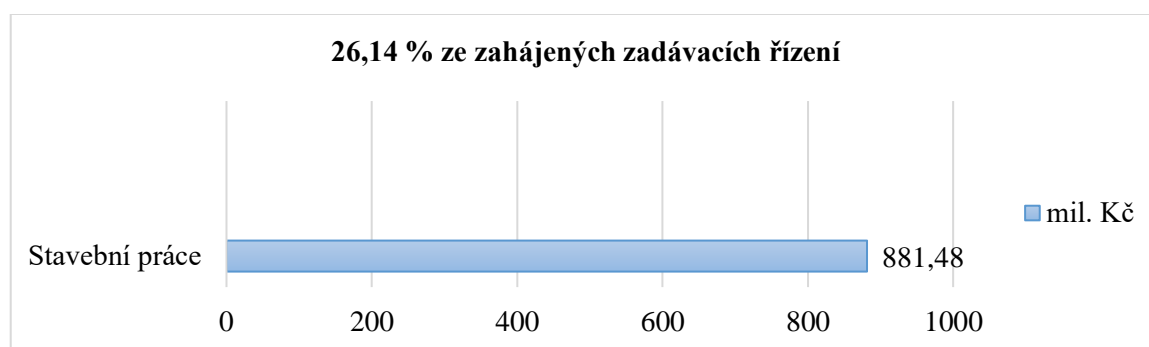

Zdroj: vlastní zpracování

Podíl užších řízení na celkovém počtu zahájených zadávacích řízení dosahoval v relativním vyjádření 26,14 %. V grafu č. 16 bylo znázorněno rozložení zahájených zadávacích řízení v užším řízení podle předmětu plnění. V grafu č. 16 se také vyskytuje nepřesnost. Do posuzované skupiny bylo zahrnuto zadávací řízení bez zveřejněné předpokládané finanční hodnoty, a to v případě:

- Stavební práce – dvě zadávací řízení s nezveřejněnou finanční hodnotou.

Graf 16 Užší řízení v 09/2020

Zdroj: vlastní zpracování

4.2.4 Analýza volby hodnoticích kritérií a vah veřejné zakázky

Volba způsobu hodnocení nabídek ve zvoleném vzorku zahájených zadávacích řízení v období od 1. 9. do 30. 9. 2019 byla na základě šetření sestavena do tabulky č. 27. Zadavatelé nejčastěji volili způsob hodnocení nabídek podle nejnižší nabídkové ceny. V relativním vyjádření tato volba představovala 83 % z celkového počtu zadaných zadávacích řízení v tomto období. Způsob hodnocení podle nejlepšího poměru ceny a kvality byl volen v 15 % zahájených zadávacích řízení z celkového počtu zahájených zadávacích řízení.

Tabulka 27 Zvolená hodnoticí kritéria v 09/2019

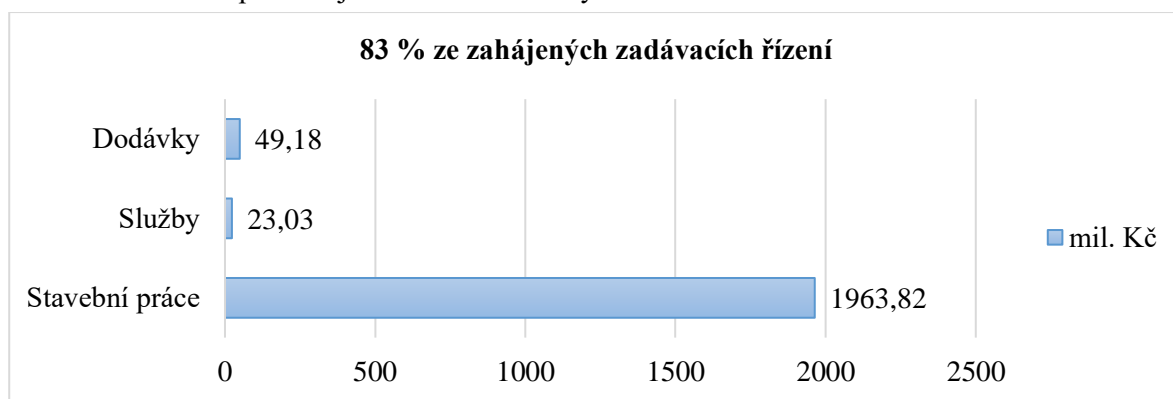
Způsob hodnocení	Veřejní zadavatelé			
	Počet zahájených VZ	Podíl zahájených VZ v %	Hodnota VZ v mil. Kč	Podíl na hodnotě v %
Nejnižší nabídková cena	83	83,00	2 036,03	77,84
Nejlepší poměr ceny a kvality	15	15,00	571,61	21,85
Náklady životního cyklu	2	2,00	8,03	0,31
Celkem	100	100,00 %	2 615,67	100,00 %

Zdroj: Věstník veřejných zakázek; vlastní zpracování

V tabulce č. 27 se vyskytuje nepřesnost. Do posuzované hodnoty VZ bylo zahrnuto zadávací řízení bez zveřejněné předpokládané finanční hodnoty, a to v případě:

- Nejnižší nabídková cena – sedm zadávacích řízení s nezveřejněnou finanční hodnotou;
- Nejlepší poměr ceny a kvality – sedm zadávacích řízení s nezveřejněnou finanční hodnotou.

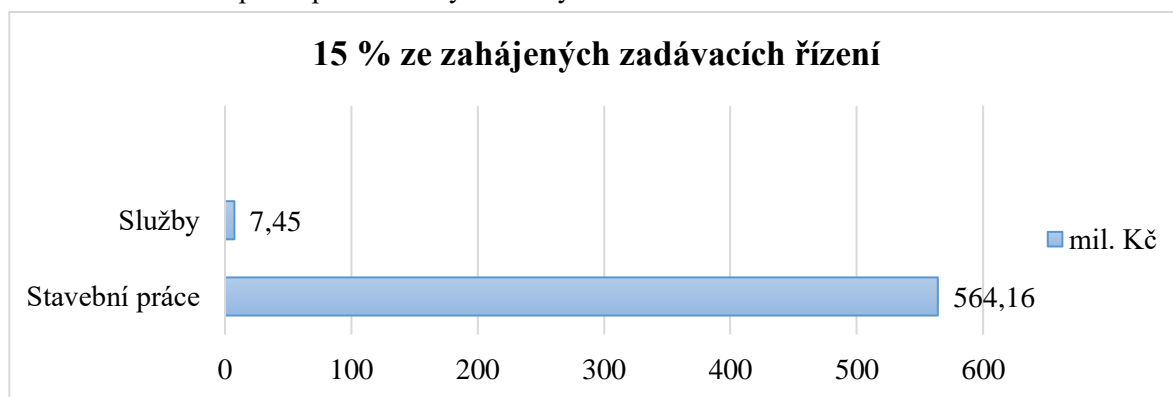
Graf 17 Hodnocení podle nejnižší nabídkové ceny v 09/2019

Zdroj: vlastní zpracování

V grafu č. 17 byla znázorněna volba hodnocení nabídek podle kritéria nejnižší nabídkové ceny v zahájených zadávacích řízeních v září 2019 z pohledu předmětu plnění zadávacího řízení.

Graf 18 Hodnocení podle poměru ceny a kvality v 09/2019

Zdroj: vlastní zpracování

V grafu č. 18 byla znázorněna volba hodnocení nabídek podle kritéria nejlepší poměr ceny a kvality v zahájených zadávacích řízeních v září 2019 z pohledu předmětu plnění zadávacího řízení.

Volba dílčích kritérií v hodnocení podle poměru ceny a kvality v září 2019 byla dále analyzována a výsledek průzkumu byl zaznamenán do tabulky 28 a 29. Zadavatel volil pro výběr nejvhodnějšího dodavatele kombinaci několika dílčích kritérií. Důležitost každého kritéria znázornil vahou. Součet vah je roven 100 %. Ve všech případech byl kladen důraz na nabídkovou cenu. Váha tohoto kritéria byla vždy nejvyšší. Ve zvoleném vzorku v roce 2019 byla průměrná hodnota váhy nabídkové ceny 75 %.

Tabulka 28 Nákladová dílčí kritéria a váha v 09/2019

Druh kritéria (základní sledované oblasti - okruhy)	Druh klasifikace vlastnosti (převedená na dílčí hodnotící kritérium)	Ukazatel vlastnosti	Absolutní četnost	Relativní četnost (%)	Váha voleného kritéria Průměr (%)
Nákladová	Nabídková cena	Nejnižší pořizovací cena	15	100,00	75,00

Zdroj: vlastní zpracování

Tabulka 29 Volený druh dalších dílčích kritérií a vah v 09/2019

Druh kritéria (základní sledované oblasti - okruhy)	Druh klasifikace vlastnosti (převedená na dílčí hodnotící kritérium)	Ukazatel vlastnosti	Absolutní četnost	Relativní četnost (%)	Váha voleného kritéria Průměr (%)
<i>Nákladová kritéria se vyskytují v kombinaci s dalšími kritérii:</i>					
Termínové	Časové parametry	Dodací lhůta	10	66,67	20,00
		Záruční a pozáruční servis	1	6,67	10,00
Užitkové	Technická úroveň řešení	Stupeň naplnění cíle	3	20,00	50,00
	Kvalita	Stupeň naplnění cíle	1	6,67	20,00
Celkový počet zahájených zadávacích řízení se způsobem hodnocení podle poměru ceny a kvality			15	100,00	100,00

Zdroj: vlastní zpracování

Volba způsobu hodnocení nabídek ve zvoleném vzorku zahájených zadávacích řízení v období od 1. 9. do 30. 9. 2020 byla na základě šetření sestavena do tabulky č. 30. Zadavatelé nejčastěji volili způsob hodnocení nabídek podle nejnižší nabídkové ceny. V relativním vyjádření tato volba představovala 71,59 % z celkového počtu zadaných zadávacích řízení v tomto období. Způsob hodnocení podle nejlepšího poměru ceny a kvality byl zvolen v 27,27 % zahájených zadávacích řízeních z celkového počtu zahájených zadávacích řízení.

Tabulka 30 Zvolená hodnoticí kritéria v 09/2020

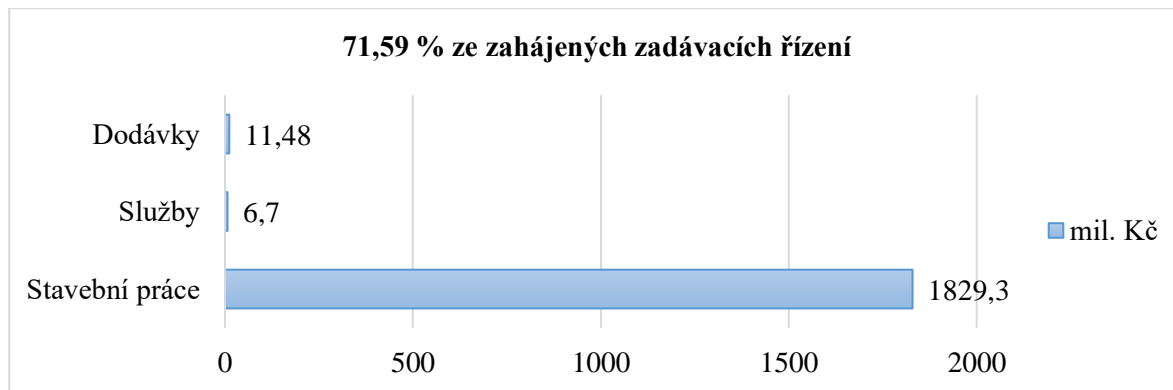
Způsob hodnocení	Veřejní zadavatelé			
	Počet zahájených VZ	Podíl zahájených VZ v %	Hodnota VZ v mil. Kč	Podíl na hodnotě v %
Nejnižší nabídková cena	63	71,59	1 847,48	72,14
Nejlepší poměr ceny a kvality	24	27,27	696,66	27,20
Náklady životního cyklu	1	1,14	17,00	0,66
Celkem	88	100,00 %	2 561,14	100,00 %

Zdroj: Věstník veřejných zakázek; vlastní zpracování

V tabulce č. 30 se vyskytuje nepřesnost. Do posuzované hodnoty VZ byla zahrnuta zadávací řízení bez zveřejněné předpokládané finanční hodnoty, a to v případě:

- Nejnižší nabídková cena – deset zadávacích řízení s nezveřejněnou finanční hodnotou;
- Nejlepší poměr ceny a kvality – dvě zadávací řízení s nezveřejněnou finanční hodnotou.

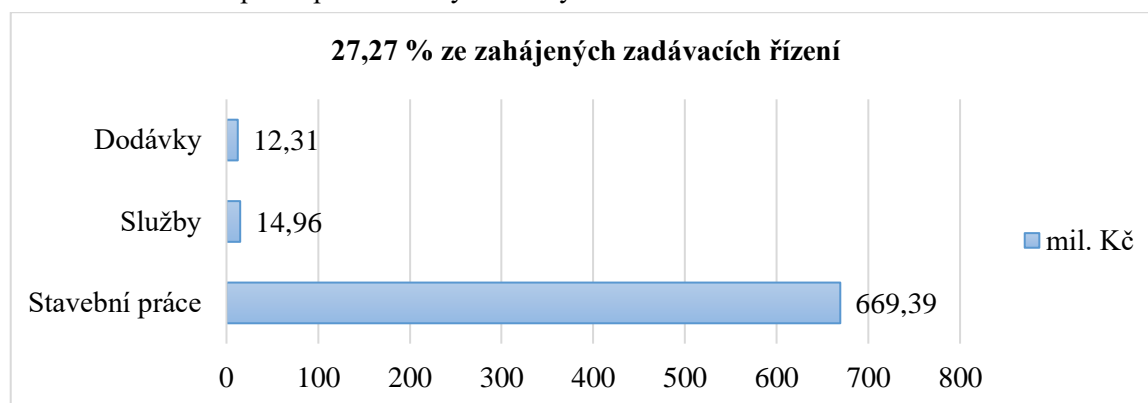
Graf 19 Hodnocení podle nejnižší nabídkové ceny v 09/2020

Zdroj: vlastní zpracování

V grafu č. 19 byla znázorněna volba hodnocení nabídek podle nejnižší nabídkové ceny v zahájených zadávacích řízeních v září 2020 z pohledu předmětu plnění zadávacího řízení.

Graf 20 Hodnocení podle poměru ceny a kvality v 09/2020

Zdroj: vlastní zpracování

V grafu č. 20 byla znázorněna volba hodnocení nabídek podle kritéria nejlepší poměr ceny a kvality v zahájených zadávacích řízeních v září 2020 z pohledu předmětu plnění zadávacího řízení.

Volba dílčích kritérií v hodnocení podle poměru ceny a kvality v září 2020 byla dále analyzována a výsledek průzkumu byl zaznamenán do tabulky 31 a 32. Zadavatel volil pro výběr nejvhodnějšího dodavatele kombinaci několika dílčích kritérií. Důležitost každého kritéria znázornil vahou. Součet vah je roven 100 %. Ve všech případech byl kladen důraz na nabídkovou cenu. Váha tohoto kritéria byla vždy nejvyšší. Ve zvoleném vzorku v roce 2020 byla průměrná hodnota váhy nabídkové ceny 67,38 %.

Tabulka 31 Nákladová dílčí kritéria a váha v 09/2020

Druh kritéria (základní sledované oblasti - okruhy)	Druh klasifikace vlastnosti (převedená na dílčí hodnotící kritérium)	Ukazatel vlastnosti	Absolutní četnost	Relativní četnost (%)	Váha voleného kritéria Průměr (%)
Nákladová	Nabídková cena	Nejnižší pořizovací cena	24	100,00	67,38

Zdroj: vlastní zpracování

Tabulka 32 Volený druh dalších dílčích kritérií a vah v 09/2020

Druh kritéria (základní sledované oblasti - okruhy)	Druh klasifikace vlastnosti (převedená na dílčí hodnoticí kritérium)	Ukazatel vlastnosti	Absolutní četnost	Relativní četnost (%)	Váha voleného kritéria Průměr (%)
<i>Nákladová kritéria se vyskytují v kombinaci s dalšími kritérii:</i>					
Termínové	Časové parametry	Dodací lhůta	13	54,16	21,90
		Záruční a pozáruční servis	1	4,17	18,00
Užitkové	Technická úroveň řešení	Stupeň naplnění cíle	9	37,50	10,10
	Kvalita	Stupeň naplnění cíle	1	4,17	50,00
Celkový počet zahájených zadávacích řízení se způsobem hodnocení podle poměru ceny a kvality			24	100,00	100,00

Zdroj: vlastní zpracování

5 Výsledky a diskuse

Tato, poslední část práce shrnuje nejdůležitější poznatky a zasazuje výsledky do kontextu problematiky zadávání veřejných zakázek.

Pro výzkumnou část diplomové práce byly stanoveny čtyři výzkumné otázky:

Otázka č. 1: **Jaká je kompletnost údajů v elektronickém informačním systému veřejných zakázek ve vztahu k požadavkům ZZVZ?**

Z provedené analýzy zveřejňovaných zadávacích údajů vyplývá, že zadávací údaje v elektronickém informačním systému jsou ve vztahu k požadavkům ZZVZ kompletní. Dodavatel má možnost dozvědět se z informačního systému o veřejných zakázkách o všech podmínkách zadávacího řízení vybrané veřejné zakázky. Jedná se o identifikaci zadavatele, předmětu zakázky, druhu a způsobu řízení. V rámci předmětu zakázky je kromě rozsahu a časového rámce dostupná i informace o předpokládaném spolufinancování z prostředků EU. Z analýzy lze pro zajímavost vyvodit, že v září 2019 i 2020 bylo financování z EU oznámeno u 24 % zahájených zadávacích řízení. Největší část prostředků z EU je čerpána prostřednictvím Evropského strukturálního a investičního fondu, a to v programu IROP a OP Životní prostředí. Zajímavá je i informace o vypsání elektronické aukce po hodnocení nabídek. Elektronická aukce byla oznámena v září 2019 u 3 % zahájených zadávacích řízení a v září 2020 u 1,14 % zahájených zadávacích řízení. Všechny výše uvedené procentuální údaje jsou vyjádřením relativní četnosti ve vybraném vzorku.

Otázka č. 2: **Jaká jsou pravidla při poskytování zadávací dokumentace zadavatele v elektronickém prostředí?**

Analýza poskytování zadávací dokumentace zajistila důkazy o dostupnosti zadávací dokumentace poskytované prostřednictvím elektronického prostředí. Na jednotné webové adrese v podobě Věstníku veřejných zakázek byla zveřejněna informace o příslušném elektronickém profilu zadavatele. V září 2019 zahájilo zadávací řízení 75 zadavatelů a za účelem předání zadávací dokumentace bylo identifikováno devět elektronických profilů. V září následujícího roku zahájilo 76 zadavatelů zadávací řízení a zadávací dokumentace byla k nalezení v osmi elektronických profilech. V obou obdobích bylo nejvíce využito

profilu NEN.NIPEZ. Ani v jednom období však nedosáhla relativní četnost použití profilu NEN.NIPEZ více než 33 %.

Otázka č. 3: Ovlivňuje volba druhu zadávacího řízení transparentnost výběrového řízení?

Za nejtransparentnější druh zadávacího řízení se považuje otevřené řízení. Na základě analýzy volby druhu zadávacího řízení bylo zjištěno, že ve zvoleném vzorku zahájených zadávacích řízení bylo zadavateli nejčastěji voleno otevřené řízení. Konkrétně v září 2019 dosahovala relativní četnost 78 % a v září 2020 byla relativní četnost 72,73 %. Druhou volbou v pořadí bylo užší řízení, které v září 2019 představovalo v relativním vyjádření 21 % a v září 2020 dosahovalo 26,14 %. V meziročním porovnání je patrný posun volby zadavatelů k volbě užšího řízení. Tento druh zadávacího řízení svým způsobem zúžuje okruh dodavatelů, kteří jsou zadavatelem vyzváni k podání nabídky. Užší řízení lze označit jako méně transparentní.

Otázka č. 4: Jak zadavatel hodnotí nabídky podle ekonomické výhodnosti v návaznosti na volbu hodnoticích kritérií a jeho váhy?

Z provedené analýzy volby hodnoticích kritérií a vah veřejné zakázky vyplynulo, že nejčastěji zadavatelé volili hodnocení podle jediného kritéria, kterým je nejnižší nabídková cena. V září 2019 bylo oznámeno, že se takto bude hodnotit 83 % zahájených zadávacích řízení. V září 2020 se podle nejnižší nabídkové ceny mělo hodnotit 71,59 % zahájených zadávacích řízení.

Zadavatelé dále často volili i hodnocení podle nejlepšího poměru ceny a kvality. V září 2019 se jednalo o 15 % řízení a v září o rok později o 27,27 % zahájených zadávacích řízení. Meziroční nárůst ve volbě hodnocení podle nejlepšího poměru ceny a kvality byl identifikován u zahájených zadávacích řízení, jejichž předmětem byly dodávky nebo služby. Následnou analýzou dílčích kritérií a jejich vah bylo zjištěno, že největší váhu zadavatelé kladli na nejnižší nabídkovou cenu. V září 2019 i 2020 bylo dílčí kritérium na nabídkovou cenu zadavateli voleno vždy a mělo pokaždé největší váhu. Váha tohoto nákladového kritéria byla v září 2019 v průměru na 75 % a v září 2020 na 67,38 %. Další dílčí kritéria byla volena spíše doplňkově. Nejčastěji se jednalo o termínové dílčí kritérium, kdy rozhodovala nabídka s kratší dodací lhůtou.

Potencionální zdroje nepřesností:

ZZVZ (§ 16) připouští, že předpokládaná hodnota veřejné zakázky se stanoví k okamžiku zahájení zadávacího řízení nebo k okamžiku zadání veřejné zakázky, pokud nebyla zadána v zadávacím řízení. V několika případech nebyla v posuzovaném vzorku zahájených zadávacích řízení zveřejněna předpokládaná hodnota zakázky. Tuto skutečnost zachycuje tabulka č. 16. Lze ovšem konstatovat, že tato nepřesnost nemá výrazný vliv na výsledky průzkumu.

5.1 Výsledky průzkumného šetření

5.1.1 Údaje v elektronickém informačním systému

Tato práce slouží mimo jiné jako důkaz, že zavedení elektronického zadávání veřejných zakázek umožňuje veřejnosti vyhledat kompletní zadávací informace o každém zadávacím řízení v informačním systému. Základní elektronický nástroj pro veřejnou kontrolu je pro uživatele přehledný, srozumitelný a nepředstavuje překážku pro efektivní veřejný dohled. V systému jsou aktivně zveřejňovány informace o všech klíčových fázích zadání a o realizaci zakázky. Jsou tak k dispozici informace od definování poptávky až po realizaci předmětu zakázky a předání do užívání. Obecně se tak zvýšila transparentnost. Transparentností se rozumí v návaznosti na činnost veřejného sektoru průhlednost rozhodovacích procesů. Transparentnost v sobě zahrnuje princip rovného a neomezeného přístupu ke všem podstatným informacím.

Zadavatelé vyhláší zakázky přes oficiální informační systém veřejných zakázek. Dodavatel ve Věstníku veřejných zakázek zjistí, jaký konkrétní elektronický nástroj zadavatel pro zadávací řízení určil a kde může získat konkrétní zadávací dokumentaci. Do tohoto elektronického nástroje se musí dodavatel registrovat, pokud v něm ještě registrován není. Elektronické nástroje, tzv. profily zadavatelů, nejsou v současné době nijak funkčně propojeny. Pokud se dodavatelé účastní zadávacích řízení různých zadavatelů, kteří používají různé nástroje, je třeba, aby se registroval v každém elektronickém nástroji zvlášť. Je nutné podotknout, že každý nástroj má jiné prostředí a uživatelské zvyklosti, které není vždy jednoduché pochopit. Dodavatel je tak nucen spravovat spoustu přístupových údajů a dat. Pro orientaci v systémech musí dodavatel vyčlenit specializované pracovníky, kterým je třeba umožnit vzdělávání v oblasti elektronizace veřejných zakázek.

Dodavatelé by v budoucnu jistě uvítali sjednocení nebo alespoň funkční propojení jednotlivých profilů zadavatelů. Tento vývoj by mohla podpořit vhodná úprava legislativy.

5.1.2 Struktura podle použitého druhu zadávacího řízení

Zadavatelé nejčastěji volí otevřené zadávací řízení. V otevřeném řízení vyzývá zadavatel neomezený počet dodavatelů k podání nabídek. Jde o nejtransparentnější řízení, které je ale pro zadavatele technicky nejnáročnější. Zadavatel musí v tomto typu řízení vyhodnotit a analyzovat velké množství nabídek. Otevřené řízení je současně podporováno také kontrolními orgány. Při větších zakázkách by mělo mít přednost použití otevřeného řízení před užším řízením.

Je patrný drobný nárůst ve volbě užšího řízení. Užší řízení je někdy nazýváno jako „dvoufázové“. Tento pojem vychází z toho, že dodavatelé jsou nejprve povinni prokázat splnění zadavatelem požadované kvalifikace. Pouze kvalifikovaní dodavatelé jsou následně zadavatelem vyzváni k podání nabídky. Velmi záleží na tom, jak kvalifikační podmínky zadavatel v zadávací dokumentaci definuje. V tomto druhu zadávacího řízení je určité riziko a samotné řízení nemusí být dostatečně transparentní. Autorka se ve své praxi pohybuje na straně dodavatele. Setkává se s kvalifikačními podmínkami, které jsou pro účastníka výběrového řízení mnohdy nepřekonatelné. Tato bariéra souvisí právě s kvalifikačními podmínkami zadavatele. Zadavatelé často požadují v rámci prokázání technické kvalifikace dodavatele předložení seznamu referenčních zakázek. Požadavky na zakázky obdobného typu s charakterem předmětu dané VZ by však neměly být přehnané, aby nediskriminovaly většinu potenciálních dodavatelů na trhu.

5.1.3 Struktura hodnotícího kritéria

Stále dochází příliš často k hodnocení podle nejnížší nabídkové ceny. Metoda má beze sporu mnoho výhod. Jedná se o dobře měřitelný ukazatel. Hodnocení ekonomické výhodnosti pouze na základě nejnížší nabídkové ceny by však mělo být zadavatelem voleno pouze tam, kde je předmět veřejné zakázky co nejdetailněji specifikován, tj. součástí zadávací dokumentace je výkaz – výměr s přesně technicky a množstevně definovanými položkami. Jedině tak může být docíleno toho, že jedinou „proměnnou“ v nabídkách dodavatele bude nabídková cena. V opačném případě musí zadavatel očekávat, že nabídky dodavatelů budou kvalitativně odlišné. Upřednostňování cenového hlediska před kvalitou může v konečném důsledku vést k dodatečným nákladům a tím

k neefektivnímu vynakládání veřejných prostředků. V krajním případě může cenově podhodnocená nabídka vyústit v situaci, kdy dodavatel nebude schopen za takovou cenu zakázku dokončit, popřípadě ji dokončí nekvalitně. Někteří dodavatelé se snaží získat zakázku za každou cenu a mnohdy nabízejí cenu pod skutečnými náklady. Je otázkou, zda se ze strany dodavatele jedná o promyšlený kalkul spočívající v předvídání v budoucnu nárokových vícenákladů nebo plánuje používání nekvalitních materiálů či nekvalifikovaných pracovníků. K tomuto jednání dodavatelů může bohužel nahrávat i zákonem podporovaná elektronická aukce vypisovaná zadavatelem po hodnocení nabídek. Volba hodnocení nabídek prostřednictvím elektronické aukce nemusí být ani příliš účinná. Pokud dodavatel ví, že může nabídkovou cenu dodatečně změnit během aukce, nepředkládá zadavateli nabídku s nejnižší možnou cenou.

Velice vhodná by byla metodická podpora ze strany centrálních orgánů ve smyslu zpracování detailnějších postupů a návodů pro stanovení dílčích kritérií kvality.

5.2 Srovnání dosažených výsledků s výsledky jiných studií

5.2.1 Údaje v elektronickém informačním systému

Podle Hnátové (2018, s. 51) je transparentnost v procesu zadávání veřejných zakázek ovlivněna zákonem o zadávání veřejných zakázek a dalšími příslušnými předpisy vztahených k předmětu zakázky. Informační standard je nastaven především pomocí elektronických nástrojů v síti Internet – Věstník veřejných zakázek, profily zadavatele a v současné době probíhá zavádění Národního elektronického nástroje k zadávání veřejných zakázek. V těchto nástrojích mohou uchazeči a veřejnost nalézt příslušné dokumenty dle platné legislativy.

Na povinné zveřejňování informací dané legislativou byli Hnátovou (2018, s. 31) dotazováni rovněž respondenti. Odpovídali na otázky spojené s dostatečným zveřejňováním informací ve Věstníku a na profilech zadavatele. Odpovídající se většinou přikláněli k názoru, že informace podávané zákonnými nástroji nejsou přehledné. Např. respondent č. 1 uvedl: „Myslím, že profil není dostatečným informačním kanálem, protože tady v tom vidím jako velký problém vůbec ty profily najít. Není na to jednotný prostředí, každý vypadá jinak. Kdybych byl dodavatel, tak se v tom nevyznám. Je to nepřehledné. Neplní to tu funkci, jakou by to plnit mělo. U Věstníku přesně nevím.“ Podobně respondent č. 4: „Ne. Výhodnější by byl jednotný portál, který by nahradil ISVZ a jednotlivé profily

zadavatelů.“ A č. 6: „Existuje jednotný Věstník, tak proč i profil není zařazen na jeden portál a rozlišen podle krajů, měst, obcí, sektorových zadavatelů apod.“

5.2.2 Struktura podle použitého druhu zadávacího řízení

K vyhodnocení stavu veřejných zakázek v České republice vydává Ministerstvo pro místní rozvoj výroční zprávy o stavu veřejných zakázek, které obsahují popis fungování systému prostřednictvím vybraného setu indikátorů. Hlavním cílem zpráv je zhodnotit stav v oblasti veřejných zakázek za daný rok. Jako žádoucí se jeví co nejvyšší využití transparentních otevřených řízení, která umožní maximálně využít konkurenční boj nabízejících ve prospěch zadavatele. (Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, 2016, s. 15).

Výroční zprávy se od roku 2015 do současnosti shodují v tom, že se podíl otevřených řízení na hodnotě celkových veřejných zakázek evidovaných v informačním systému VZ pohybuje v průměru na 70 %. Tento vývoj je vnímán MMR jako pozitivní trend.

Zadávací řízení, které lze v českém právním prostředí označit jako nejtransparentnější, je otevřené zadávací řízení. Poukazují na to kvantitativně i kvalitativně zpracované studie. Stejný závěr vyvodil i výzkum Hnatové (2008, s. 51) provedený pomocí analýzy dokumentů a podle výpovědí respondentů z řad veřejné správy a soukromého sektoru. Tento výsledek je tak označen kvůli největšímu možnému zveřejnění všech dokumentů a informací (dané legislativou). Naopak jako méně transparentní lze označit jednací řízení bez uveřejnění.

5.2.3 Struktura hodnoticího kritéria

Ve výroční zprávě MMR v roce 2015 a 2016 je provedena analýza hodnoticích kritérií použitých při zadávání veřejných zakázek. Zprávy se shodují na tom, že hodnoticí kritérium nejnížší nabídkové ceny je nejužívanějším způsobem hodnocení:

- V roce 2015 se zastavil nárůst podílu zakázek zadaných na základě hodnoticího kritéria nejnížší nabídkové ceny, a to mírně nad 80 %; z hlediska objemu však rostoucí trend pokračoval a podíl překročil 81 %. Tuto hodnotu lze jednoznačně považovat za příliš vysokou. (Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, s. 24)
- V roce 2016 sice významně poklesl podíl zakázek zadaných na základě hodnoticího kritéria nejnížší nabídkové ceny, a to mírně nad 60 %; nicméně nelze usuzovat na změnu trendu, neboť u 27 % zakázek není hodnoticí kritérium uvedeno. Proč

významně narostl podíl zakázek s nevyplněným údajem, není zcela jasné a bude to předmětem analýzy. (Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, s. 25)

V roce 2017 až 2019 MMR analýzu hodnotících kritérií použitých při zadávání veřejných zakázek již do výroční zprávy nezahrnulo. Výroční zpráva za rok 2020 není zatím zveřejněna.

„V rámci osvětové činnosti navázal ÚOHS spolupráci se Svazem měst a obcí ČR a připravil pro malé obce vzdělávací program zaměřený primárně na vícekritériální hodnocení. První školení proběhla v listopadu 2019 na Příbramsku a Zlínsku a tato aktivita ÚOHS pokračuje i v roce 2020.“ (Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, s. 30)

6 Závěr

Zadávání veřejných zakázek prošlo v nedávné době právní úpravou. Zákonem o zadávání veřejných zakázek bylo nově zavedeno povinné elektronické zadávání.

Hlavním cílem práce bylo posoudit, zda zavedení elektronizace při zadávání veřejných zakázek v České republice přispívá také k dosahování ekonomicky výhodnějších podmínek při realizaci veřejných zakázek. Klíčovým procesem byl v této souvislosti identifikován proces nastavení hodnoticích kritérií pro výběr nejlepší nabídky. Touto problematikou se v praktické části práce zabývala analýza volby hodnoticích kritérií a vah veřejné zakázky, která zároveň odpovídala na výzkumnou otázku č. 4.

Hodnoticí kritéria definuje v zadávací dokumentaci zadavatel, který tak může od počátku podstatnou měrou sám přispět ke zkvalitnění výběrových a kontrolních procesů. Šetřením bylo doloženo, že v praxi dochází k posuzování nabídek převážně podle jediného hodnoticího kritéria, kterým je nejnižší nabídková cena. Tento trend potvrdilo i Ministerstvo pro místní rozvoj ve svých výročních zprávách v roce 2015 a 2016, kde byla prezentována analýza hodnoticích kritérií se stejným závěrem. Je s podivem, že v následujících letech Ministerstvo pro místní rozvoj již tuto analýzu ve svých výročních zprávách nezveřejňuje. Důvodem proč zadavatelé volí hodnocení podle nejnižší nabídkové ceny, může být obava zadavatelů, že nebudou schopni nastavit parametry dílčího hodnoticího kritéria pro posouzení ekonomicky výhodné nabídky dostatečně objektivně a transparentně. Následné prokazování legálnosti celého postupu hodnocení nabídek v případě externí kontroly pak může být pro zadavatele velice komplikované. Přezkumnou pravomoc hospodárného, efektivního a účelného nakládání s veřejnými finančními prostředky má Nejvyšší kontrolní úřad, který dohlíží na dodržování povinnosti zadavatelů uloženou zákonem č. 320/2001 Sb. o finanční kontrole ve veřejné správě.

Jako vhodné řešení by bylo možné doporučit doplnění a upřesnění metodické podpory ze strany Ministerstva pro místní rozvoj, které je rovněž gestorem legislativy v oblasti zadávání veřejných zakázek. Současná „Metodika pro hodnocení nabídek podle ekonomické výhodnosti“ je určena zadavatelům jako pomůcka a návod při zadávání, hodnocení a kontrole veřejných zakázek. Tato metodika není dostatečně názorná a obsahuje málo příkladů z praxe. Ze strany centrálních orgánů by měl být kladen větší důraz na informovanost a podporu zadavatelů při definování hodnoticích kritérií pro hodnocení

nabídek. Pro dosahování ekonomicky výhodnějších podmínek při realizaci veřejných zakázek by byla přínosná změna trendu a nárůst počtu veřejných zakázek hodnocených na základě vícekritériálního hodnoticího ukazatele. Od kvality nastavení zadávacích podmínek se odvíjí kvalita celého zadávacího řízení a v konečném důsledku i kvalita plnění veřejné zakázky. Smysluplně definovanými dílčími kvalitativními kritérii by bylo lépe zajištěno, že bude zadavatelem vybrána skutečně nejvýhodnější nabídka. Tedy taková, která se nedostává do rozporu se zásadami účelného, efektivního a hospodářského vynakládání veřejných prostředků. Upřednostňování cenového hlediska před kvalitou může vést v konečném důsledku k dodatečným nákladům a tím k neefektivnímu vynakládání veřejných prostředků. Zavedení elektronizace zadávání veřejných zakázek sice samo o sobě nepřispělo k dosahování ekonomicky výhodnějších podmínek při realizaci zakázky, ale lze ho vnímat jako pozitivní vývoj z hlediska vzniku otevřeného prostředí s možností veřejné kontroly.

Dílčím cílem práce bylo prozkoumat úroveň kompletnosti údajů v elektronickém informačním systému a přístupnost zadávací dokumentace pro výběrové řízení. Touto problematikou se v práci zabývala analýza zveřejňovaných zadávacích údajů a analýza poskytování zadávací dokumentace, které zároveň odpovídaly na výzkumnou otázku č. 1 a výzkumnou otázku č. 2.

Šetřením bylo doloženo, že v systému jsou aktivně zveřejňovány informace o všech klíčových údajích zadání zakázky. V elektronickém prostředí jsou k dispozici informace od definování poptávky až po realizaci předmětu zakázky a předání do užívání. Internetová adresa profilu zadavatele je uveřejněna ve Věstníku veřejných zakázek. Dodavatel zde zjistí, jaký konkrétní elektronický nástroj zadavatel pro zadávací řízení určil a kde může získat konkrétní zadávací dokumentaci. Důkazem, že zavedení elektronického zadávání veřejných zakázek umožňuje veřejnosti vyhledat kompletní informace o každém výběrovém řízení v informačním systému je tato práce. Pro potřeby šetření bylo ke sběru dat využito výhradně dostupných certifikovaných elektronických nástrojů.

Zavedení elektronizace v oblasti veřejných zakázek přineslo značné procesní, technické i personální požadavky jak na straně dodavatelů, tak i zadavatelů. Určitě se nedá říci, že došlo ke snížení administrativní zátěže a zjednodušení celého procesu zadávání. Došlo pouze ke změně způsobu administrace celého procesu. Nejrůznější zažitá nedostatky veřejného zadávání je reálně možné přesunout i do on-line prostředí zadávání veřejných

zakázek. Současné elektronické prostředí je z pohledu dodavatele považováno za poměrně roztržité a funkčně nepropojené. Přecházení dodavatelů z jednoho nástroje do druhého vytváří tlak na zvládnání těchto rozdílných nástrojů a na administrativní náklady. Nedostatečná IT gramotnost může vést i k úniku informací o zakázkách. Dodavatelé by v budoucnu jistě uvítali sjednocení nebo alespoň funkční propojení jednotlivých profilů zadavatelů. Tento vývoj by mohla podpořit vhodná úprava legislativy.

Posledním dílčím cílem práce bylo identifikovat nejčastěji volený druh zadávacího řízení. Touto problematikou se v práci zabývala analýza volby druhu zadávacího řízení, která zároveň odpovídala na výzkumnou otázku č. 3.

Zadávací řízení, které lze v českém právním prostředí označit jako nejtransparentnější, je otevřené zadávací řízení. Otevřené řízení je současně podporováno také kontrolními orgány. Naopak za méně transparentní lze označit užší řízení a jednací řízení bez uveřejnění. Šetřením bylo doloženo, že zadavatelé převážně volili otevřené zadávací řízení. V meziročním porovnání byl patrný mírný posun volby zadavatelů k užšímu řízení, které bylo voleno většinou v ostatních případech zahájených zadávacích řízeních. Přezkumnou pravomoc úkonů zadavatele podle zásady transparentnosti, rovného zacházení a zákazu diskriminace má Úřad pro ochranu hospodářské soutěže, který dohlíží na dodržování povinnosti zadavatelů uloženou ZZVZ. ÚOHS (2019, s. 23) ve své výroční zprávě uvádí, že mezi nejčastější pochybení zadavatelů patří neurčité a/nebo nejednoznačně vymezené zadávací podmínky, případně nepřiměřené zadávací podmínky vymezené zadavatelem a nepřiměřené (diskriminační) nastavení podmínek kvalifikace.

Ve volbě užšího řízení je skryto určité riziko v podobě nedostatečné transparentnosti. Zadavatelé ve dvoukolových zadávacích řízeních nejprve požadují v prvním kole prokázání kvalifikace dodavatele. Požadavky zadavatele by však neměly být přehnané, aby nediskriminovaly většinu potenciálních dodavatelů na trhu.

7 Seznam použitých zdrojů

Odborná literatura

BALÝOVÁ, Lucie, 2015. *Veřejné zakázky*. Praha : C. H. Beck, 230 s. ISBN 978-80-7400-560-2.

JURČÍK, Radek a KRUTÁKOVÁ, Lenka, 2008. *Veřejné zakázky a PPP projekty - potřeba změny právní úpravy v EU a v ČR. Sborník příspěvků z 2. ročníku mezinárodní konference konané dne 15. - 16. 5. 2008*. Plzeň : Aleš Čeněk, 506 s. ISBN 978-80-7380-121-2.

KRČ, Robert a DOVOLIL, Petr, 2017. *Jak uspět ve výběrovém řízení podle nového zákona o zadávání veřejných zakázek : praktická příručka nejen pro dodavatele*. Praha : Leges, 208 s. ISBN 978-80-7502-182-3.

KRENK, Michal, 2005. *Zadávání veřejných zakázek*. Praha : Galén, 171 s. ISBN 80-7262-343-5.

OCHRANA, František, 2004. *Hodnocení veřejných projektů a zakázek*. 3. přeprac. vyd. Praha : ASPI Publishing, 196 s. ISBN 80-7357-035-5.

OCHRANA, František, 2011. *Veřejné výdajové programy, veřejné projekty a zakázky (jejich tvorba, hodnocení a kontrola)*. 1. vydání. Praha : Wolters Kluwer ČR, 220 s. ISBN 978-80-7357-644-8.

OCHRANA, František, 2008. *Zadávání, hodnocení a kontrola veřejných zakázek (ekonomická analýza)*. Praha : Ekopress, 153 s. ISBN 978-80-86929-46-0.

POREMSKÁ, Michaela, 2014. *Veřejné zakázky : Právní minimum při jejich zadávání*. Olomouc : ANAG, 143 s. ISBN 978-80-7263-908-3.

Analytické materiály

MMR, Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, 2015. *Výroční zpráva o stavu veřejných zakázek*. [online] 2015. [cit. 2021-02-10]. Dostupné z: <http://portal-vz.cz/vyrocní-zpravy-a-souhrnne-udaje-o-verejnych-zakazkach/vyrocní-zpravy-o-stavu-verejnych-zakazek/>.

MMR, Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, 2016. *Výroční zpráva o stavu veřejných zakázek*. [online] 2016. [cit. 2021-02-10]. Dostupné z: <http://portal-vz.cz/vyrocní-zpravy-a-souhrnne-udaje-o-verejnych-zakazkach/vyrocní-zpravy-o-stavu-verejnych-zakazek/>.

MMR, Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, 2017. *Výroční zpráva o stavu veřejných zakázek*. [online] 2017. [cit. 2021-02-10]. Dostupné z: <http://portal-vz.cz/vyrocní-zpravy-a-souhrnne-udaje-o-verejnych-zakazkach/vyrocní-zpravy-o-stavu-verejnych-zakazek/>.

MMR, Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, 2018. *Výroční zpráva o stavu veřejných zakázek*. [online] 2018. [cit. 2021-02-10]. Dostupné z: <http://portal-vz.cz/vyrocní-zpravy-a-souhrnne-udaje-o-verejnych-zakazkach/vyrocní-zpravy-o-stavu-verejnych-zakazek/>.

MMR, Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, 2019. *Výroční zpráva o stavu veřejných zakázek*. [online] 2019. [cit. 2021-02-10]. Dostupné z: <http://portal-vz.cz/vyrocní-zpravy-a-souhrnne-udaje-o-verejnych-zakazkach/vyrocní-zpravy-o-stavu-verejnych-zakazek/>.

Diplomová práce

HNÁTOVÁ, Michaela. *Problematika transparentního zadávání veřejných zakázek v České republice*. Praha, 2018. 67 s. Diplomová práce (Mgr.). Univerzita Karlova, Fakulta sociálních věd, Institut sociologických studií. Katedra veřejné a sociální politiky. Vedoucí diplomové práce Prof. PhDr. František Ochraňa, Dr.Sc.

Internetové zdroje

Advokátní kancelář MT Legal. 2020. *Zjednodušené podlimitní řízení*. [online] [cit. 2020-04-12]. Dostupné z: <https://www.epravo.cz/top/clanky>.

E-ZAK. 2020. *Elektronizace veřejných zakázek*. [online] QCM, s.r.o. [cit. 2020-09-28]. Dostupné z: <https://www.ezak.cz/elektronizace-verejnych-zakazek>.

FRANCOVÁ, Anna. 2017. *Frank Bond Advokáti*. [online] 7. 2. 2017. [cit. 2020-04-12]. Dostupné z: <https://www.fbadvokati.cz/cs/clanky/503-kriteriá-hodnocení-nabídek-ve-verejnych-zakazkach>.

IS VZ. 2020. *Informační systém o veřejných zakázkách*. [online] [cit. 2020-04-13]. Dostupné z: <http://www.isvz.cz/ISVZ/Podpora/ISVZ.aspx>.

JURČÍK, Radek. 2006. *Podmínky pro provádění kontroly a vlastní kontrolní mechanismy zadávání veřejných zakázek*. Transparency International – Česká republika. [cit. 2021-03-09]. Dostupné z: https://www.transparency.cz/wp-content/uploads/vz_analyza_jurcik.pdf

MMR, Ministerstvo pro místní rozvoj ČR. 2016. *Metodika pro hodnocení nabídek dle ekonomické výhodnosti dle zákona č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek*. [online] 1. 10. 2016. [cit. 2020-08-27]. Dostupné z: <https://portal-vz.cz/wp-content/uploads/2019/06/METODIKA-PRO-HODNOCENI-NABIDEK.pdf>.

MMR, Ministerstvo pro místní rozvoj ČR. 2020. *Portál o veřejných zakázkách*. [online] [cit. 2020-04-12]. Dostupné z: <https://portal-vz.cz/uvod/>.

MMR, Ministerstvo pro místní rozvoj ČR. 2020. *Věstník veřejných zakázek*. [online] [cit. 2020-09-28]. Dostupné z: <https://www.vestnikverejnychzakazek.cz/>.

MMR, Ministerstvo vnitra ČR. *Metodika zadávání v rámci DNS*. [online] [cit. 2020-09-28]. Dostupné z: www.mvcr.cz.

NKÚ, Nejvyšší kontrolní úřad ČR. 2021. [online] [cit. 2021-03-09]. Dostupné z: <https://www.nku.cz/cz/o-nas/>

NESS Czech s.r.o. 2020. *Metodické pokyny a validační pravidla pro vyplnění formuláře CZ02*. [online] [cit. 2020-12-23]. Dostupné z: <https://www.vestnikverejnychzakazek.cz/Methodics>.

OLECKÁ, Ivana a IVANOVÁ, Kateřina. 2010. *Metodologie vědecko-výzkumné činnosti*. Olomouc: Moravská vysoká škola Olomouc, o. p. s., [online] [cit. 2020-12-01] ISBN 978-80-87240-33-5.

ÚOHS, Úřad pro ochranu hospodářské soutěže. 2019. *Výroční zprávy*. [online] [cit. 2021-03-09]. Dostupné z: <https://www.uohs.cz/cs/informacni-centrum/vyrocní-zpravy.html>

Vhodné uveřejnění. 2020. *Důležité upozornění - Povinná elektronizace*. [online] [cit. 2020-04-13]. Dostupné z: <http://www.vhodne-uvarejneni.cz>.

Dokumenty

Vyhláška č. 168/2016 Sb. *Vyhláška o uveřejňování formulářů pro účely zákona o zadávání veřejných zakázek a náležitostech profilu zadavatele.* [online] [cit. 2020-12-28]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2016-168>

Vyhláška č. 260/2016 Sb. *Vyhláška o stanovení podrobnějších podmínek týkajících se elektronických nástrojů, elektronických úkonů při zadávání veřejných zakázek a certifikátu shody.* [online] [cit. 2020-12-29]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2016-260>

Zákon č. 134/2016 Sb. *Zákon o zadávání veřejných zakázek.* [online] [cit. 2020-12-13]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2016-134>

Zákon č. 166/1993 Sb. *Zákon o Nejvyšším kontrolním úřadu.* [online] [cit. 2020-03-09]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1993-166?text=o+nejvy%C5%A1%C5%A1%C3%ADm+kontroln%C3%ADm>